

Volitve v organe KGZS so pred vrati

Volilo se bo člane sveta KGZS in člane svetov območnih enot KGZS. Objavljen je rokovnik volilnih opravil.

str. 3

Podjetnik ali d. o. o.?

V katerem primeru nam bo pod črto ostalo več?

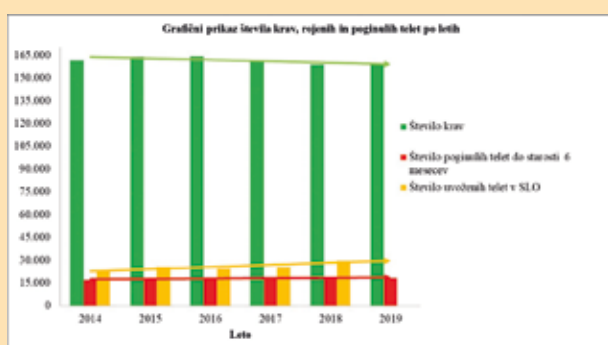
str. 7

Izgube telet v Sloveniji

Vzreja zdravih in vitalnih telet ter telic je investicija v prihodnost.

str. 13

Evropsko priznanje RIA 2020 kot dodatna spodbuda

Predstavljamo vam Hišo vin Kokol – posestvo z družinsko tradicijo.

str. 16

Pri nas je koruza še vedno vodilna pri pridelavi energijsko bogate osnovne krme tako za silažo kot za zrnje. Na žetev letos še čakamo, kot tudi čakamo, kaj nam bo prinesel Zeleni dogovor, o katerem pišemo spodaj. Prav tako se že ve, koliko denarja bomo dobili iz evropske malhe, le dogovoriti se moramo, kako ga razdeliti. Čakamo tudi, kakšno prihodnost nam bo krojil virus. Ve se le to, da se bolj malo ve! (Robert Peklaj)

Evropski zeleni dogovor

Dokument Evropske unije Zeleni dogovor, ki so mu sledile zaveze snovalcev kmetijske politike v strategijah Od vil do vilic in Strategija EU za biotsko raznovrstnost, državljonom prinaša svetlo prihodnost. Evropski zeleni dogovor narekuje poti spopadanja s podnebnimi in okoljskimi izzivi kot najpomembnejšo nalogo naše generacije.

Vendar tako imenovane svetle prihodnosti po naših dosedanjih izkušnjah v kmetijstvu v zadnjih desetletjih dejansko pomenijo globoke, temeljne, dolgotrajne in korenite spremembe v kmetovanju. Kmetje jih čutimo v neprestanemu prilagajanju novim zahtevam in vse večjem vlaganju v tehnologije in znanje ter vedno manjšemu zaslužku z dejanskim delom na kmetiji in posledičnem povečanju odvisnosti od zunanjih podpor. V življenju na kmetiji po objavi takih dokumentov hitro prispemo do točke, do katere smo delali po starem, do katere je bilo dovoljeno investirati in delovati pod enimi zakonodajno določenimi standardi, v naslednjem hipu pa nismo več pravilno prilagojeni in naše znanje, vedenje in tehnologije ne zadostujejo več.

Ukrepi in podporno okolje, zlasti raziskovalne in svetovalne storitve, ter spremembe zakonodaje bodo v podporo kmetom, ki bodo sledili novim zahtevam. Naj naštejem nekatere. Pomembno bo, da se naše kmetijstvo preusmerja v ekološko kmetovanje, saj bomo morali po novem 25 odstotkov kmetijskih zemljišč v Evropi upravljati s tem načinom kmetovanja. Vsi kmetje bodo zmanjšali stopnjo tveganja uporabe pesticidov (sredstev za varstvo rastlin in biocidov) ter hkrati zmanjšali njihovo uporabo za 50 odstotkov. Tak padec uporabe rabe bo nadzorovano dosegel tudi antimikrobiotike

za rejne živali in živali iz akvakulture. Zaradi potrebe zmanjšanja negativnega vpliva izgube hranil v okolje se bo zmanjšala uporaba gnojil za 20 odstotkov. Zahtevala se bo višja raven dobrobiti žival, kar pomeni nove napore in naložbe na ravni kmetij. Sledijo ukrepi v podporo ponoru ogljika, racionalni rabi virov, vode, krožnemu gospodarstvu, zmanjševanju količin zavržene hrane Povečan obseg pravno zavarovanih kopenskih območij in strožje varovanje tretjine danes zavarovanih območij ter učinkovito upravljanje vseh zavarovanih območij, opredelitev jasnih ohranitvenih ciljev in ukrepov ter njihovo ustrezno spremljanje so stavki, ki so za državljanke lahko berljive vsebine, za kmete pa njihova izvedba več kot sanje, ki z jutrom izginejo.

Vendarle moramo kmetje dosegati dostojne dohodke za svoje družine in za razvoj kmetij. Na trgu tekmujejo s hrano iz daljnih dežel, kjer zavest družbe ni na tako visoki ravni, zato lahko poceni kmetujejo. Hkrati morajo svojo prihodnost v kmetovanju videti predvsem mladi. Kmetovanje je na očeh javnosti, povod za nastale dokumente izvira iz celotne družbe, v kateri pa je kmetov vedno manj. Izvedba zavez iz zadevnih strategij bo zaupana politikom, ki pa morajo biti všečni volivcem, če ne, jih zamenjajo. Med volivci je malo kmetov, med politiki jih skorajda ni. Tudi v družbi kot celoti nas je le nekaj odstotkov, ki marljivo pridelujemo hrano, da vsi drugi lahko delajo druge stvari in sanjarijo o svoji svetli prihodnosti.

Dokler bo hrana na mizi.

Anton Jagodic, KGZS

Strokovna gradiva
na spletu
www.KGZS.si

Spletna ponudba pridelkov in izdelkov slovenskih kmetij

Prvi korak za boljši kmetijski jutri

CVETKO ZUPANČIČ

predsednik KGZS

Lani ob tem času smo bili že sredi mrzličnih priprav na vsakoletno začasno preselitev v Gornjo Radgono, saj se je vsako leto konec avgusta začela največja kmetijska prireditev pri nas – sejem Agra. Čeprav smo tisti, ki smo na njem vsako leto dejavni, že malce v šali dejali, da je vsako leto isto, smo vseeno z nestrpnostjo čakali na ta dogodek. Vseeno je bila to edinstvena priložnost, da smo lahko predstavili svoje delo, izmenjali izkušnje, izvedeli kaj novega in se srečali v vami. Do letos, ko nam je virus pošteno pomešal načrte in že utečene življenjske ritme obrnil na glavo. In čeprav konca avgusta ne bomo preživeli v Gornji Radgoni, to ne pomeni, da bomo sedeli križem rok.

V tem času je bil namreč na evropski ravni sprejet dogovor glede izvajanja ukrepov skupne kmetijske politike, ki naj bi Sloveniji prinesel 1,6 milijarde evrov. Na zbornici smo z izpogajanim zadovoljni, a nas pravo delo še čaka, saj moramo zagotoviti, da se bodo ta sredstva prav razdelila. Zagotovo je ena od glavnih nalog, kako povečati tržni del prihodka kmetij in s tem zmanjšati njihovo odvisnost od različnih podpor. Slovensko podeželje bi moralo svoje priložnosti iskati v predelavi in trženju, a smo tu še vedno zelo šibki. Zato bi morali združiti poslovno in politično voljo, da se, med drugim, zvišajo odkupne cene, znižajo stroški, zmanjšajo administrativne obremenitve, skratka, da bi lahko kmet živel od svojih pridelkov oziroma svojega dela. K uresničitvi teh nalog lahko pripomore tudi vsak sam. Prvi korak je zagotovo ta, da predlagate in potem tudi izvolite tiste, ki imajo prave zamisli in so jih sposobni tudi uresničiti. Pred nami so namreč volitve v organe KGZS, ki smo jih (zaradi že omenjenega virusa) enkrat že morali predstaviti. Želim si, da bi na volitvah konec septembra in v začetku oktobra izbrali takšne ljudi, ki bodo nadaljevali naše delo in vodili zbornični sistem v mirnih vodah v pravo smer. Zbornica mora ostati največja nepolitična interesna organizacija in še naprej uresničevati svoje poslanstvo: zastopanje interesov članov zbornice, torej vas. To pa lahko zagotovite samo vi in to tako, da pridete na volitve ter glasujete.

Mirno in spokojno preživite preostanek poletnih dni ter si naberite novih moči za delo, ki nas čaka jeseni.

KAKO DO INFORMACIJ NA KGZS

SPLOŠNE INFORMACIJE

Tel.: 01 513 66 00, e-naslov: kgzs@kgzs.si, www.kgzs.si

UREDNIŠTVO ZELENE DEŽELE

Tel.: 01 513 66 40, e-naslov: zelena.dezela@kgzs.si

Zelena dežela št. 160, avgust 2020 • Zelena dežela je glasilo Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, ki izhaja šestkrat letno in je za člane KGZS brezplačno. • Uredništvo: KGZS – Zelena dežela, Gospodinjka ulica 6, 1000 Ljubljana, tel.: 01/5136640, e-pošta: zelena.dezela@kgzs.si, splet: www.kgzs.si • Odgovorni urednik: Robert Peklaj • Novinar: Marjan Papež • Fotografija na naslovnici: arhiv KGZS • Tehnično urejanje: Andrej Lombar • Jezikovni pregled: Marjana Cvirn • Fotografije: arhiv KGZS (če ni drugače navedeno) • KGZS ne odgovarja za oglasno vsebino. Tisk: Salomon, d.o.o. • Naklada: 91.500 izvodov • ISSN 1581-9027, spletna izdaja ISSN 2536-2119

Finančni dogovor o SKP ocenjujemo pozitivno

Pred kratkim je bil na pogajanjih na vrhu Evropske unije dosežen dogovor o proračunu Evropske unije za obdobje 2021–2027, ki naj bi Sloveniji prinesel 1,6 milijarde evrov za izvajanje ukrepov skupne kmetijske politike.

V Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije menimo, da je sprejem dogovora glede izvajanja ukrepov skupne kmetijske politike izjemno pomemben. Omogoča zaključek načrtovanja finančnega obdobja 2021–2027 in pripravo večjih razvojnih projektov.

Dogovor ocenjujemo pozitivno, saj so se sredstva za kmetijstvo glede na predlog z maja 2018 povečala.

Ohranitev višine sredstev sedanjega obdobja je z vidika Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije nujna. Z zelenim dogovorom in resolucijo »Naša hrana, podeželje in naravni viri po letu 2021« kmetijstvo čaka kar nekaj pomembnih izzivov, za njihovo uresničevanje pa računamo prav na sredstva instrumenta za okrevanje.

Z njimi bodo lahko podprti nekateri investicijski ukrepi in pričakujemo, da se nam bo na nacionalni ravni uspelo dogovoriti zanje. Prav tako je zelo pomembno, da bodo na nacionalni ravni zagotovljena sredstva, ki so pogoj za pridobitev evropskih sredstev. Zato pričakujemo, da bo obseg nacionalnih sredstev ostal enak.

M. P.

Nekateri pomembni roki

Do kdaj?	Kaj?
16. 9. 2020	12. javni razpis za podukrep 4.1 Podpora za naložbe v kmetijska gospodarstva za leto 2020, namenjene obnovi proizvodnega potenciala hmeljišč po naravnih nesrečih
12. 10. 2020	Javni razpis za operacijo ureditev gozdne infrastrukture iz PRP 2014–2020 za leto 2020
17. 9. 2020	Javni razpis za operacijo naložbe v nakup nove mehanizacije in opreme za sečno in spravilo lesa iz PRP 2014–2020 (PRP 1014–2020) za leto 2020
19. 10. 2020	14. javni razpis za podukrep 4.1 Podpora za naložbe v kmetijska gospodarstva za leto 2020 za naložbe v prilagoditev kmetijskih gospodarstev izvajanju nadstandardnih zahtev na področju zaščite rejnih živali
21. 10. 2020	1. javni razpis za podukrep 6.4 Podpora za naložbe v vzpostavitev in razvoj nekmetijskih dejavnosti
31. 12. 2020	Javni razpis za ukrep I: Finančna pomoč za nadomestilo škode zaradi požara ali strele na kmetijskem gospodarstvu v letu 2020
31. 12. 2020	Javni razpis za ukrep II: Finančna pomoč ob smrti, invalidnosti ali nezmožnost za delo v letu 2020
31. 12. 2024	3. javni razpis za operacijo Ureditev gozdnih vlak, potrebnih za izvedbo sanacije gozdov iz PRP 2014–2020
31. 12. 2024	4. javni razpis za aktivnost Dela za odpravo škode in obnovo gozda iz PRP 2014–2020

Zbral: Ma. P.

Nekoliko drugačno srečanje kmetov na Ponikvi

Vseslovensko srečanje kmetov na Ponikvi bo letos prilagojeno razmeram in omejitvam preventivnih ukrepov zaščite pred boleznijo COVID-19. Potekalo bo le na eni lokaciji, predvidoma v in pred cerkvijo Svetega Martina na Ponikvi. Pravila glede udeležbe bodo prilagojena in v skladu z navodili za preprečevanje širjenja bolezni.

Sedemnajsto vseslovensko srečanje kmetov na Ponikvi v nedeljo, 11. oktobra 2020, bo povezovala Slomškova misel »Naša dela gredo z nami«. Ob njej se bomo osredotočili na čas svetovne pandemije, ki odpira vprašanja, ali delamo prav, ali delamo na pravi način. Naša dela gredo z nami in nas zaznamujejo. Vplivajo na družbo in širše.

Mašo bo ob somaševanju duhovnikov daroval mariborski nadškof in metropolit msgr. Alojzij Cvikel. Sodeloval bo predstavnik evangeličanske cerkve.

Poseben gost letošnjega srečanja bo dr. Karel Gržan, izjemen in nadvse priljubljen duhovnik, ki navdušuje tako verno kot neverno občestvo. Pisatelj in mislec, ki zna na preprost način podati in pomagati prepoznati življenje v dobrih priložnostih. Da ne zaidemo in znamo s hvaležnostjo sprejeti pot in si ob tem dovolimo radost in sočutno pozornost.

Več o dogodku v prihodnji številki Zelene dežele.

Zbornični urad

Prestavitev Podeželja v mestu 2020

Vsem ljubiteljem dogodkov Podeželje v mestu sporočamo, da smo jih zaradi epidemije COVID-19 prestavili na leto 2021.

Kljub temu, da smo kar dolgo iskali rešitve in načine, da bi Podeželja v mestu zaživela, smo prišli do odločitve, da dogodkov letos ne bo.

Glede na situacijo v zvezi z epidemijo virusa COVID-19 bi bilo organizirati tako množične dogodke neodgovorno. Tudi v primeru, da bi dogodke izvedli, bi bili le-ti okrnjeni zaradi odsotnosti kulturnega in kulinarčnega programa ter omejitve glede števila razstavljalcev in obiskovalcev. Verjamemo, da s prestavitvijo dogodkov na leto 2021 prispevamo k odgovornemu ravnanju pri omejevanju širjenja virusa. Hvala za razumevanje in se veselimo srečanj na dogodkih v prihodnjem letu.

Zbornični urad

Posebna volilna številka Zelene dežele

zelena dežela

Konec septembra, predvidoma okoli 20., bo izšla posebna volilna številka Zelene dežele. Prejeli jo boste brez izjeme vsi člani Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije (četudi ste se prejemanju odrekli), saj bodo v njej predstavljene vse kandidatne liste, hkrati pa bodo v njej tudi natančna navodila, kako, kdaj in kje bodo potekale volitve.

Pogoji za predstavitev v tej posebni volilni številki bodo pravočasno objavljeni na spletni strani www.kgzs.si/volitve-2020.

Volitve v organe KGZS so pred vrati

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije (KGZS) bo v letu 2020 izvedla že šeste volitve v svoje organe. Volilo se bo člane sveta KGZS in člane svetov območnih enot KGZS.

Polona Sladič, KGZS
polona.sladic@kgzs.si

V soboto, 8. avgusta, so v skladu s Sklepom o razpisu volitev v svet Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije in v svete območnih enot Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije v letu 2020 (Uradni list RS, št. 85/20) začeli teči roki za volilna opravila. To pomeni, da so se začeli uradni postopki za izvedbo volitev v organe KGZS v letu 2020. Bolj natančen rokovnik za izvedbo volitev si lahko ogledate na spletni strani zbornice.

Prav tako so se 14. avgusta na sedežih trinajstih območnih enot KGZS razgrnili volilni imeniki. Namen razgrnitve volilnih imenikov je, da lahko vsakdo pogleda vanje in zahteva popravek, če podatki niso pravilni oziroma ni vpisan v volilni imenik, pa bi moral biti, ali pa je vpisan, pa ne bi smel biti. Zlasti je pomembno, da so v volilni imenik vpisani vsi, ki nameravajo kandidirati, in vsi, ki bodo podpisali kandidature kot

podporniki.

Od 8. avgusta do 5. septembra (do polnoči) lahko pravne osebe – članice zbornice – vlagajo kandidature. Fizične osebe lahko kandidature vlagajo do 9. septembra do 24. ure. Pri tem opozarjamo, da velja rok dospelja, torej mora biti kandidatura

do določenega datuma do 24. ure na sedežu KGZS. Ne velja torej poštni žig, temveč prispetje na sedež KGZS.

Novonovimo še, da je kot dan glasovanja za pravne osebe določena sreda, 30. september, za fizične osebe pa nedelja, 4. oktober.

Vabimo vas, da na naši spletni strani pogledate vsa pojasnila in navodila v zvezi z volitvami, da ustrezno vložite kandidature, zlasti pa, da se udeležite glasovanja.

Razgrnitev volilnih imenikov

Na podlagi sklepa o razgrnitvi volilnih imenikov Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije (KGZS) so se 14. avgusta razgrnili volilni imeniki za fizične in pravne osebe, članice zbornice, za območje trinajstih volilnih enot Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije za izvedbo volitev v Svet KGZS in svete območnih enot KGZS v letu 2020.

V volilni imenik fizičnih oseb so vpisani člani KGZS, ki izpolnjujejo pogoje za obvezno članstvo v KGZS v skladu z 9. členom Zakona o Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije (ZKGGZ, Uradni list RS, št. 69/04 - uradno prečiščeno besedilo, 117/06 - ZDavP-2, 26/08, 7/09 - odl. US, 36/20 - ZIUUKGP) oziroma tisti, ki so bili na lastno zahtevo sprejeti v prostovoljno članstvo v zbornici in bodo na dan glasovanja stari najmanj 18 let.

V volilni imenik pravnih oseb so vpisani člani KGZS, ki izpolnjujejo pogoje za obvezno članstvo v KGZS v skladu z 10. členom ZKGGZ oziroma so bili na lastno zahtevo sprejeti v prostovoljno članstvo v zbornici.

Kdo lahko voli in je voljen

Namen vpogleda v razgrnjeni volilni imenik je, da fizične ali pravne osebe lahko preverijo, ali so člani Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, in lahko sodelujejo na volitvah v organe zbornice. Popravek volilnega imenika lahko zahtevajo v primerih ugotovljenih napak (npr. če niso vpisani v volilni imenik, če je vpisan kdo, ki nima volilne pravice ali nima volilne pravice na območju tega območja, če je vpisana oseba, ki je umrla, če je nepravilno vpisano osebno ime ali drug podatek, ki se nanaša nanje). Pravne osebe lahko po-

Volilni imeniki so za posamezne volilne (območne) enote na sedežih območnih enot Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije:

- Območna enota KGZS Nova Gorica**, KGZ Nova Gorica, Pri hrastu 18, 5000 Nova Gorica,
Kraj razgrnitve: v tajništvu
Odgovorni osebi: Tanja Tomažič Pavlin, Ksenija Vončina
- Območna enota KGZS Koper**, KGZ Nova Gorica, enota Koper, Ulica 15. maja 17, 6000 Koper
Kraj razgrnitve: v pisarni kmetijske svetovalne službe
Odgovorni osebi: Elizabeta Bonin, Mateja Grdina
- Območna enota KGZS Kranj**, KGZ Kranj, Cesta Iva Slavca 1, 4000 Kranj
Kraj razgrnitve: v prostorih tajništva
Odgovorni osebi: Mitja Kadoič, Mojca Demšar
- Območna enota KGZS Ljubljana**, KGZ Ljubljana, Gospodinjska ulica 6, 1000 Ljubljana
Kraj razgrnitve: v tajništvu
Odgovorni osebi: Jože Benec, Elizabeta Tratnik
- Območna enota KGZS Kočevje**, KGZ Ljubljana, enota Ribnica, Škrabčev trg 19, 1310 Ribnica
Kraj razgrnitve: v pisarni svetovalne službe
Odgovorni osebi: Irena Šilc, Vladka Turk Mate
- Območna enota KGZS Postojna**, KGZ Nova Gorica, enota Postojna, Vojkova 9, 6230 Postojna.
Kraj razgrnitve: v pisarni kmetijske svetovalne službe
Odgovorni osebi: Majda Godina, Zdenka Benčan
- Območna enota KGZS Novo mesto**, KGZ Novo mesto, Šmihelska 14, 8000 Novo mesto
Kraj razgrnitve: tajništvo
Odgovorne osebe: Katarina Omerzel, Barbara Derganc, Karmen Košak Povše
- Območna enota KGZS Brežice**, KGZ Novo mesto, izpostava Brežice, Šentlenart 72, 8250 Brežice
Kraj razgrnitve: na svetovalni službi
Odgovorne osebe: Milena Rožman, Jože Baznik, Andrej Golob, Miha Pavkovič
- Območna enota KGZS Celje**, KGZ Celje, Trnoveljska 1, 3000 Celje
Kraj razgrnitve: pisarna tik ob svetovalni službi v prvem nadstropju (drugi vhod)
Odgovorne osebe: Mitja Dimec, Vesna Mazej Ušen, Vesna Mihalič.
- Območna enota KGZS Ptuj**, KGZ Ptuj, Ormoška 28, 2250 Ptuj
Kraj razgrnitve: v prostorih tajništva
Odgovorna oseba: Dejan Kamenšek
- Območna enota KGZS Maribor**, KGZ Maribor, Vinarska 14, 2000 Maribor
Kraj razgrnitve: sejna soba na zavodu
Odgovorna oseba: Maja Mihev
- Območna enota KGZS Slovenj Gradec**, KGZ Celje, izpostava Slovenj Gradec, Celjska cesta 118, 2380 Slovenj Gradec
Kraj razgrnitve: v pisarni območne enote
Odgovorni osebi: Cvetka Matavž in Andreja Komprij
- Območna enota KGZS Murska Sobota**, KGZ Murska Sobota, Štefana Kovača 40, 9000 Murska Sobota
Kraj razgrnitve: v tajništvu
Odgovorna oseba: Vida Barbarič

Volilni imenik za vse območne enote je tudi na sedežu Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, Gospodinjska ulica 6, 1000 Ljubljana.
Odgovorne osebe: Urška Ahlin Ganziti, Jožica Jakopič, Nataša Borovnik.

pravke zahtevajo do 15. fizične pa do 19. septembra.

Ob razgrnitvi volilnih imenikov Komisija za sestavo volilnih imenikov opozarja, da ima v času razgrnitve volilnih imenikov vsak pravico vpogledati v volilni imenik in si izpisati podatke, ne sme pa volilnih imenikov fotokopirati, slikati, snemati ali kako drugače reproducirati ali odnašati iz prostora,

kjer so razgrnjeni. Kdor ima pripombo na vsebino volilnega imenika, lahko vloži zahtevek za popravilo volilnega imenika.

Zahtevek za popravilo volilnega imenika se vloži na sedežu območne enote KGZS ali neposredno pri Komisiji za sestavo volilnega imenika KGZS, in sicer pravne osebe do 15. ter fizične osebe do 19. septembra.

Posamezna volilna opravila za izvedbo volitev v svet Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije in v svete območnih enot Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, se izvedejo v naslednjih rokih (navedeni so skrajni roki):

DATUM	OPRAVILO
08.08.	Dan ki je določen kot dan razpisa volitev, s katerim začnejo teči roki za volilna opravila
08.08. – 05.09.	Vlaganje kandidatur za pravne osebe
08.08. – 09.09.	Vlaganje kandidatur za fizične osebe
18.08.	Upravičeni predlagatelji lahko Volilni komisiji volilne enote dajo svoje predloge za imenovanje članov volilnih odborov
28.08.	Komisija za volilni imenik razgrne volilne imenike in o tem volivce obvesti z razglasom, v katerem jih pouči, da jih lahko pregledajo in zahtevajo popravek
05.09. do 24h	Zadnji dan za vlaganje kandidatur za pravne osebe
09.09. do 24h	Zadnji dan za vlaganje kandidatur za fizične osebe
12.09.	Volilna komisija KGZS objavi seznam potrjenih kandidatur pravnih oseb po vrstnem redu, ki se določi z žrebom
16.09.	Volilna komisija KGZS objavi seznam potrjenih list kandidatov oziroma kandidatur fizičnih oseb po vrstnem redu, ki se določi z žrebom
19.09.	Vsak član KGZS ima pravico pregledati volilne imenike in zahtevati popravek
24.09.	Rok, do katerega je potrebno volilni komisiji KGZS poslati zahtevo za glasovanje po pošti (oskrbovanci domov za ostarele, volivci, ki so v bolnišnicah ali na prestajanju kazenskih sankcij).
30.09.	Dan predčasnega glasovanja za fizične osebe na voliščih - sedežih volilnih komisij volilnih enot
30.09.	Dan glasovanja za pravne osebe na voliščih - na sedežih volilnih komisij volilnih enot
04.10.	Dan glasovanja za fizične osebe

Država lahko naredi marsikaj, a končno besedo ima kupec

Na 28. redni seji upravnega odbora Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije (UO KGZS) se je 15. julija 2020 članom odbora pridružil državni sekretar ministrstva za kmetijstvo dr. Jože Podgoršek.

Tatjana Vrbošek, KGZS
tatjana.vrbosek@kgzs.si

Državni sekretar je na seji upravnega odbora izrazil zaskrbljenost glede stanja covid-19, ki spreminja življenje v Sloveniji in drugod. V zvezi s tem je v času epidemije ministrstvo tedensko zbiralo informacije glede stanja v kmetijstvu. Po novem se podatki, pri zbiranju katerih sodeluje tudi KGZS, javljajo tedensko. Stanje v kmetijstvu je po njegovem mnenju kljub vsemu spodbudno, zadeve glede odkupov in odkupnih cen se normalizirajo.

Država po svojih močeh pomaga in sodeluje z zakonskimi podlagami ter finančno pomočjo. Podgoršek je med drugim izrazil obžalovanje, da ni prišlo do dogovora v žitni verigi ter poudaril, da prodaja žita ne glede na to poteka dobro. Vzpostavljajo se sistema načrtovane pridelave zelenjave, normalizira področje odkupa mleka in išče možnosti glede prodaje mesa ter rešitve vinskega in hmeljarskega sektorja.

V razgovoru s člani UO KGZS so izpostavili težave družinskih vinogradnikov, cene govejega mesa ter težave kmetov, ki so investirali v razvoj posestev pred pričetkom epidemije in bo izpad dohodka tež-

ko nadomestiti. Predstavljenih je bilo kar nekaj predlogov za rešitev položaja ter pomen celostnega urejanja kmetijstva, v katerem se panoge dopolnjujejo in je smiselno, da so obravnavane kot celota. Med drugim je bila izpostavljena težava neenakosti glede uporabe sredstev za zdravje rastlin. V Sloveniji so namreč pogoji njihove uporabe precej strožji kot v večini ostalih držav članic EU. Spoznanje, da to v nekaterih primerih predstavlja težavo pridelovalcem in nekonkurenčnost na trgu, je po mnenju članov UO KGZS premalo prisotno.

V zvezi s prodajo hrane iz drugih držav je Podgoršek povedal, da država žal nima mehanizma za uravnavanje trga. Skupaj s trgovci kmetje lahko načrtujejo, kaj, kdaj in koliko bodo pridelali. Država seveda lahko poveča odkup v javnih ustanovah, država lahko naredi marsikaj, a na koncu o nakupu odloča kupec.

O prenovi kmetijske zemljiške politike

V začetku julija se je na deveti seji sestal strokovni odbor za upravljanje kmetijskih ze-

mljišč pri KGZS. Člani odbora so obravnavali Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah določenih zakonov na področju kmetijske zemljiške politike, ki spreminja pet zakonov s področja zemljiške politike, katerih vsebine so medsebojno povezane: Zakon o kmetijskih zemljiščih, Zakon o Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije, Zakon o dedovanju kmetijskih gospodarstev, Zakon o gospodarjenju z gozdovi v lasti Republike Slovenije in Zakon o gozdovih.

V razpravi s predstavniki ministrstva so člani strokovnega odbora iskali rešitve glede zakupa državnih zemljišč ter o tem, koliko in v kakšnih časovnih intervalih naj veliki zakupniki vračajo zakupljena zemljišča državi.

Sprejet je bil sklep glede priprave dopisa, ki bi spodbudil čimprejšnjo javno obravna-

vo predloga zakona in dovolj časa za obravnavo ter podajanje pripomb.

Predlogi KGZS za odpravo motenj na trgu v vinskem sektorju

V vladni proceduri je Uredba o ukrepih za odpravo motenj na trgu v vinskem sektorju zaradi pandemije COVID-19. Po proučitvi dokumenta na Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije ugotavljamo, da je smiselno dodati določene kriterije pri upravičencih za destilacijo, ki dokupejo grozdje.

Tako je konec julija je potekala korespondenčna seja Strokovnega odbora za vinogradništvo in vinarstvo pri KGZS. Na njej je bil z namenom, da se opredeli dolžnosti upravičencev pomoči do primarnih pridelovalcev, sprejet sklep za pripra-

vo predloga treh dodatnih zahtev znotraj Uredbe o ukrepih za odpravo motenj na trgu v vinskem sektorju zaradi pandemije COVID-19.

1. Upravičenec lahko pridobi podporo, če se obveže, da bo zagotovil odkup vseh pogodbenih količin od svojih članov, kooperantov in ostalih dobaviteljev, skladno z vremenskimi in naravnimi danostmi.

2. Upravičenec lahko pridobi podporo pod pogojem, da ostane odkupna cena grozdja »poštena cena«, ki ne odstopa drastično od odkupnih cen preteklih let. Pri tem mora prejemnik pomoči upoštevati tudi svojo vlogo in odgovornost do vinogradnikov, ki so njegovi dolgoletni poslovni partnerji, ter skrbeti za dobro poslovno sodelovanje tudi v prihodnje.

3. Upravičenec, ki pridobi podporo, lahko odkupi vino na trgu le pod pogojem, da je izpolnil pogoje iz zgornjih dveh odstavkov. To pomeni, da je odkupil pogodbene količine po »pošteni ceni«.

Zahteva za vključitev treh dodatnih členov je bila že poslana na MKGP.

Za ureditev problematike kompostiranja

O srednja tema sedme seje strokovnega odbora za sonaravno in ekološko kmetovanje so bile spremembe Zakona o kmetijstvu. Člani odbora so v razgovoru s predstavniki MKGP izpostavili pomen sprememb, ki sledijo cilju prijaznosti do pridelovalcev, ter poudarili nujnost zakonskih določil, ki bodo spodbujala razvoj ekološkega kmetovanja. Glede rešitev, ki jih prinašajo spremembe zakona, pa člani odbora pozdravljajo predlog, ki daje pravno podlago za ureditev problematike kompostiranja. Na seji je beseda tekla tudi o akcijskem načrtu razvoja ekološkega kmetovanja do leta 2027 ter delu v mandatnem obdobju, ki se izteka.

Zadruga čakajo spremembe

V začetku junija je potekal 48. redni letni občni zbor Zadružne zveze Slovenije (ZZS), na katerem je predsednik zveze postal Borut Florjančič, dosedanji direktor Kmečke zadruge Sevnica.

Robert Peklaj, KGZS
robert.peklaj@kgzs.si

Na volitvah ste tesno zmagali, izvolitev je in ni bila presenečenje. V kakšni 'kondiciji' je zadružni sistem?

Generalna ocena je, in to je več kot čez palec, saj sam vsako leto spremljam poslovanje večine aktivnih zadrug, da je stanje v povprečju prav dobro. Zadružni sistem je precej raznolik, kot so seveda raznolika podjetja v primerljivem poslovnem okolju ali, ožje gledano, v kmetijski branži. Zadružniki smo lahko ponosni, saj imamo kar nekaj zelo uspešnih zadrug, ki pa so pot poslovnega napred-

ka največkrat prehodile same, na pobudo svojih vodij in s podporo svojih članov. Zelo je pomembno, da so to zadruga, ki se ne ukvarjajo zgolj s trgovino, temveč tudi s predelavo, bodisi živilsko ali lesno.

Na drugi strani pa imamo preveč zadrug, ki se že leta ne zavedajo svojih težav. Tu je dostikrat opaziti odsotnost pravih poslovnih modelov vodenja, prisotne so iracionalne investicijske odločitve, ko recimo z odprodajo svojega premoženja gasijo težave. ZZS mora biti v močnejšo podporo zadrugam na številnih področjih, in si-

Kdo je Borut Florjančič?

Borut Florjančič se je po zaključenem študiju agronomije na Biotehniški fakulteti leta 1997 zaposlil pri mednarodnem podjetju Syngenta. Tam je delal na terenu kot prodajni zastopnik, zadnjih osem let je vodil oddelek trženja in razvoja za države nekdanje Jugoslavije. Leta 2013 se je zaposlil kot direktor Kmečke zadruge Sevnica. Skupaj z ekipo je razvil sodobne procese poslovanja, blagovno znamko Grajske mesnine in Odtukaj.si, pod katero kmetije tržijo izdelke dopolnilnih dejavnosti. V letu 2019 je postal predsednik nabavnega konzorcija zadrug K10. Od 3. junija 2020 je predsednik ZZS.

cer od procesnega, digitalnega organiziranja zadruge do poslovnega in pravnega svetovanja. Upravni in nadzorni odbori tistih zadrug, kjer se poslovna krivulja obrne navzdol, se morajo zavedati svoje odgovornosti in prenehati tiščati glave v pesek. Preseči morajo tudi ožje interese posameznikov in odločno spodbuditi vodstva zadrug k spremembam.

Ali bodo potrebne oziroma ali predvidevate kake organizacijske spremembe v ustroju zadružnega sistema?

Poslovna okolja se ves čas intenzivno spreminjajo in govoriti, da mora ostati naš zadružni poslovni model statičen, res ne bi bilo na mestu. Pri združevanju poslovanja bo treba narediti korak naprej, bodisi v okviru zadrug drugega reda ali pa organizacij proizvajalcev (OP), odvisno od tega, kaj bo ustreznejše. Seveda bomo v ta postopek vključili vse zadruga. Sami vidimo že kar nekaj iniciativ zdru-

ževanja ali poglobljenega sodelovanja zadrug, in to na ključnih področjih, kot sta mleko, trgovina. Te že nastale povezave jasno kažejo na potrebe zadrug in na nujnost, da se lotimo dela tam, kjer smo zaradi razpršenosti nabave in prodaje resnično pod udarom vseh vetrov. Eno od teh področij je govedoreja, kjer že skoraj vsak posameznik nabavlja teleta v tujini in sprejema kupce na svojem dvorišču. Tu moramo zadruge hitro odreagirati v korist kmetov in zaščititi panogo.

V obdobju spodbujanja zasebnega podjetništva in uveljavljanja tržnega gospodarstva je ZZS sprožila pobude in pripravila

ustanovitev osrednjih združenih poslovnih organizacij, med drugimi Zadrugo kmetijsko družbo (1991), ki je opravljala poslovno organiziranost zadrug za skupno nabavo repromateriala in prodajo kmetijskih pridelkov. Ali nameravate v kakšni prenovljeni obliki to obuditi? Zaradi nujnosti so se zadruge že pred nekaj leti (zunaj okvira ali pomoči ZZS) začele povezovati predvsem pri nabavi. Obstajata dva pristopa, ki pa jasno in transparentno zasledujeta skupen cilj, in to je korist zadrug, članov, kmetov v teh povezavah. Pri prodaji je že dolgo vrsto let uspešnih več zadrug z združeno prodajo mleka – kar je dokaz,

da se le združeni lahko uspešno pogajamo. Pri mesu, živini in rastlinski proizvodnji je resnično nujno treba narediti korak naprej. ZZS želi nuditi strokovno pravno podporo pri nastanku teh združenj ali pa, če bodo zadruge želele, ustanoviti novo organizacijo za poslovno sodelovanje.

V predstavitvi pred volitvami ste izpostavili razvoj skupnih blagovnih znamk. Govorite o več znamkah ali o enotni znamki ZZS?

Razpoznavnost je ključen steber nastopa na trgu. Osnova je seveda izražena potreba kupca in kakovost izdelka ali storitve. Zadruge so lahko upravičeno ponosne na svoje blagov-

ne znamke, ki jih bodo v skladu z življenjskim ciklom znamke nadgrajevali, osveževali, opuščali in združevali. Če pa govorimo o blagovni znamki Zadrugne zveze Slovenije, moramo najprej narediti temelj oziroma razčistiti, kaj to sploh je. Ni dovolj samo reči, da imamo skupno blagovno znamko. Treba jo je utemeljiti in predstaviti ključnim deležnikom, to je članom, potem pa tudi široki skupini kupcev in dobaviteljev.

Kje vidite možnosti za racionalizacijo dela zadrugne zveze? Napovedali ste, da bodo imele zadruge izplačila članarine zvezi neto finančno korist.

Prvi koraki k občutni racionalizaciji na ZZS so bili že storjeni, za kar je dal soglasje upravni odbor. Trenutno smo v postopku optimizacije poslovanja ZZS in vpeljevanja operativnih pravilnikov, ki jih nujno rabi vsako podjetje za normalno delovanje. Prehajamo na nove kakovostne in cenejše ponudnike. Zadrugna zveza seveda nudi pravno podporo zadrugam. Pomagamo na številnih področjih in ena od zahtevnejših nalog je tudi pomoč zadrugam pri združevanju. Neto korist bodo člani imeli zaradi posredovanja področja znanj in uvajanja novih procesov poslovanja.

Med prioritetami dela ste izpostavili še prehod na digitalno poslovanje. Kakšne spremembe predvidevate in kakšne bodo koristi za članice?

Jeseni nameravam izvesti delavnice za zadruge in pokazati možnosti sodelovanja pri uvajanju posodobitve poslovnih procesov in s tem tudi digitalizacije. Najprej moramo sami stopiti na ta vlak, saj, resnici na ljubo, ta vozi že zelo dolgo, a se do sedaj na zvezi še niso odločili za ta korak.

Med prioritetami dela ste izpostavili še prehod na digitalno poslovanje. Kakšne

Močne besede so dober začetek, a dejanja so tista, ki štejejo

Zveza slovenske podeželske mladine (ZSPM) je sredi julija v Gornji Radgoni izvolila novo vodstvo. Nova predsednica je postala Korošica Anja Mager.

Marjan Papež, KGZS
marjan.papez@kgzs.si

Čemu boš posvetila največ pozornosti v svojem mandatu, kaj so glavni izzivi in naloge ZSPM?

Močne besede so dober začetek, a dejanja so tista, ki štejejo. Z ekipo na ZSPM želimo vzpostaviti trajnostni sistem za prenos znanja tako za otroke, mlade s podeželja kot mlade kmete, ki bo doprinesel k ohranjanju vitalnega delovanja društev in prenosu znanja na ostale. Pripravljamo priručnik za društva, skupek priporočil, kako lahko vodijo društva, od tega, kako se piše zapisnik sestanka naprej.

Pomembna bo okrepitev zagovorništva mladih kmetov po panogah in regijah. Trenutno je mladih kmetov, ki so nosilci kmetijskega gospodarstva, manj kot 6 odstotkov. Če želimo, da bo ta odstotek v prihodnosti višji, naš optimizem, volja in inovativnost ne bosta dovolj. Vključevanje v ZSPM daje možnost sodelovanja in oblikovanja boljših pogojev za življenje in delo na naših kmetijah.

Ekonomskemu in okoljskemu vidiku trajnostnega razvoja je namenjeno veliko pozornosti, prevečkrat pa se zanemari socialni vidik. Tako smo pred kratkim s strani Nacionalne agencije MOVIT dobili odobren projekt z naslovom »neMOČ PODEŽELJA«, katerega glavni namen je, da v sodelovanju z zdravstveno in kmetijsko stroko oblikujemo smernice za vzpostavitev dolgoročnega sistema pomoči na kmetijah v primeru duševnih stisk.

K temu pripisujemo komu-

nikacijo, stres, slabe medgeneracijske odnose ipd. Duševno zdravje je tema, o kateri pre malo govorimo, še vedno je prisotna njena stigmatizacija in ta vidik trajnostnega razvoja želimo naslavljati v prihodnje.

Kako bi mlade navdušili za kmetovanje?

Skrb zbujajoče je, da ne najdemo pravega mehanizma, kako bi evropski denar za kmetijske subvencije pripeljali na družinske kmetije. Delež družinskih kmetij, ki se prijavljajo na razpise, je dokaj majhen. Če najdemo mehanizem, da bi družinske kmetije bolj podprli, se bo mogoče več kmetij prijavilo na razpise za subvencije. Marsikatero kmetijo odvrne birokracija, povezana s črpanjem teh sredstev. Težavi sta tudi nezaupanje kmetov v državo oziroma javno upravo in strah pred vračanjem kmetijskih subvencij. Razvojno sposobne kmetije imamo, treba jih je podpreti. Vsekakor pa je osnova ustreznost socialna varnost kmetov.

Mladi na kmetijo gledamo kot na podjetje, vodi nas ekonomska logika. Za uspešno kmetovanje potrebujemo podporno okolje in znanje, tega pa nam na veliko področjih primanjkuje. V Zvezi slovenske podeželske mladine želimo soustvarjati podporno okolje, tudi z ustreznimi ukrepi skupne kmetijske politike, in izboljšati dostop do znanja.

Kako se mladi na podeželju družite, sodelujete in se spoprijemate s 'koronskimi' razmerami?

Anja Mager prihaja z visokogorske živinorejske kmetije Toni na Tolstem vrhu nad Ravnami na Koroškem. Po zaključku študija agronomije na Univerzi v Ljubljani nadaljuje Univerzitetni študijski program druge stopnje na Univerzi na Dunaju (BOKU), smer poslovna administracija ter kmetijska in prehranska politika. V ZSPM je dejavno vključena od leta 2016, ko je postala regijska predstavnica za Koroško. Je članica glavnega odbora pri Evropski podeželski mladini (Rural Youth Europe) in pobudnica IFYE (mednarodnih izmenjav mladih na podeželje) v Sloveniji, dejavno sodeluje tudi v Evropskem svetu mladih kmetov (CEJA). Izkušnje pridobiva kot kontrolorka za ekološko kmetijstvo ter Global G.A.P. shemo in je veliko v stiku s kmeti, kar ji daje še dodaten zagon za delo s podeželsko mladino, ki je ključna za celoten razvoj podeželja. V prostem času planinari, bere in se ljubiteljsko peče torte.

Vse dogodke, ki jih je bilo mogoče, smo predstavili na splet in preko webinarjev ter videokonferenc vzdržujemo stik s člani. Ni isto, je pa najboljše možno, kar se trenutno da. Društva organizirajo manjša druženja, srečanja in seminarje, vsi veliki dogodki pa so žal odpovedani.

Vaše dejavnosti so tesno povezane s Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije. Katere so trenutne skupne dejavnosti, projekti ..., kje bi lahko izboljšali in okrepili sodelovanje?

Najpomembnejše skupne dejavnosti tako na terenu kot z

zborničnim uradom ostajajo kviz Mladi in kmetijstvo, izbor Inovativnega mladega kmeta, projekt opolnoMOČEN KMET ter sodelovanje pri izvedbi državnih kmečkih iger. Predvsem pa želimo okrepiti sodelovanje na lokalni ravni, med lokalnimi društvi in izpostavitvami javne službe kmetijskega svetovanja ter sodelovanje pri novemu projektu neMOČ PODEŽELJA.

ZSPM
zveza slovenske
podeželske mladine

Zveza slovenske podeželske mladine (ZSPM) je zveza 36 društev, do konca leta naj bi se ji priključilo še pet novih društev, skupno število članov je več kot 3000. Zveza deluje na lokalni, regijski, državni in evropski ravni. Mladi preko zveze spoznavajo vso pestrost Slovenije in tudi širše. Spoznavajo dobre prakse, imajo možnost stalnega učenja, tudi na lastnih napakah.

Zveza je varen poligon odraščanja za vseh 3000 članov. Pri zvezi vsak lahko najde nekaj zase, ne glede na to, ali prihaja s kmetije, podeželja ali iz mesta.

Delovanje zveze je od letos reorganizirano na tri področja dela:

- Mladinsko delo in neformalno izobraževanje: vodja **Urša Skube**,
- Mladi kmetje in kmetijska politika: vodja **Doris Letina** in
- Mednarodno sodelovanje: vodja **Polona Globočnik**.

Zvezo vodi glavni odbor, ki ga sestavljajo predsednica in deset regijskih predstavnikov:

Bela krajina: Marko Hlebec; Celje: Klavdija Bastl Enci; Dolenjska: Eva Skube; Gorenjska: Janez Rakovec; Koroška: Dominika Klavž; Osrednjeslovenska regija: Žiga Moneta; Podravje: Uroš Kovačec; Pomurje: Nastja Gregorec; Posavje: Vesna Brajer; Primorska z Notranjsko: Eva Mlakar.

Vsi smo pomembni

V maju so na redni letni skupščini Zveze društev vinogradnikov Slovenije za predsednika ponovno izvolili Alojza Slavka Topliška.

Marjan Papež, KGZS
marjan.papez@kgzs.si

Ob izvolitvi je povedal: »Pod vodstvom prvega predsednika zveze VINIS Stanka Šotra je postala zveza resna in ugledna ustanova, ki je povezovala vinogradnike in vinarje v vsem slovenskem prostoru.

Ob velikih družbenih in ekonomskih spremembah v naši družbi pa se je delovanje zveze VINIS močno spremenilo, saj kar nenadoma ni bilo več sistema vinogradniških – vinarških zadrug in močnih vinskih kleti, ki so na samem začetku delovanja zveze dale VINISU velik zagon pri njegovem delovanju.

Pojavile so se druge oblike organiziranja vinogradnikov, ki so zastopale interese ožjih skupin pridelovalcev, manjši in srednje veliki vinogradniki, ki predstavljamo več kot 80 odstotkov slovenskega vinogradništva, pa smo bili vse bolj prepuščeni sami sebi,« pove Toplišek.

Tako so si pred štirimi leti, ko je postal predsednik zveze VINIS, skupaj z organi zveze zastavili, da postanejo resnično trdna zveza. Zveza VINIS je v tem času postala resen sogovornik na vseh ravneh kmetijske politike. Na ministrstvu za

Alojz Slavko Toplišek prihaja s Kozjanskega in je vse svoje življenje preživel na kmetiji. Na Gostinci nad Virštanjem sta leta 1994 skupaj z ženo Angelo zgradila današnjo klet in dvorano, kjer na turistični kmetiji »Velbana gorca« sprejemajo posamezne goste ali skupine. Na voljo so tudi apartmaji, 12 ležišč skupaj. Slavko skrbi za pridelavo grozdja in nego vina, Angela pa poskrbi za hrano, tudi s kakšno posebnostjo, kot je angelina pršjača, poseben lokalni kruh.

kmetijstvo imajo v novoustanovljenem svetu za vinogradništvo svojega predstavnika.

Na pobudo zveze VINIS so ustanovili tudi medresorsko delovno skupino za ohranitev malih vinogradov na ravni štirih ministrstev, zveze družinskih vinogradniških kmetij, KGZS, kmetijskih zavodov, vinske družbe in zveze VINIS. Delovna skupina bo podala ministrstvu za kmetijstvo svoje zaključke in konstruktivne predloge za obdobje perspektive razvoja vinogradništva od leta 2022 do 2027.

Pomembna dejavnost povezovanja in medsebojne izmenjave znanja je meddruštveno ocenjevanje vin na državni ravni in dan zveze VINIS, kjer je

možnost za srečevanje slovenskih vinogradnikov in vinarjev, degustacijo odličnih vin in prijateljsko druženje, ki je najbolj pomembno pri vzpostavljanju trdnih vezi med članstvom zveze. Doslej je bilo ocenjevanje trikrat, letos je iz znanih razlogov odpadlo.

In za konec pravi: »Pandemija covid-19 je v trenutku zaprla še tiste pipe, iz katerih smo v preteklosti manjši vinogradniki točili naše, slovensko vino. Tukaj vidim pravi pomen zveze VINIS – saj lahko samo združeni dosežemo želene rezultate, pa ne glede na to, koliko je kdo velik ali majhen – narava nas uči, da smo vsi pomembni in da lahko preživimo samo v sožitju.«

Zveza društev vinogradnikov Slovenije VINIS združuje 67 društev vinogradnikov. Zaradi svojih prizadevanj na področju vinogradništva ima status nevladne organizacije posebnega pomena na področju kmetijstva.

DOBROTE
slovenskih kmetij

**VABLJENI NA SLOVENSKE KMETIJE.
KUPUJTE SLOVENSKO.**

www.dobroteslovenskihkmetij.si

DOBROTE SLOVENSКИH KMETIJ

Sobota, 5. september 2020

Minoritski samostan Ptuj

Ponudba dobrot slovenskih kmetij, pester program ter podelitev priznanj.

Enaintrideseti dnevi Dobrot slovenskih kmetij

V letu 2020 smo na podlagi zaključkov delavnic o razvoju blagovne znamke Dobrote slovenskih kmetij organizatorji sprejeli korenite spremembe. Razvili smo novo celostno podobo Dobrot, razvili nove znake za označevanje izdelkov in sprejeli novo strategijo promocije dobrot. Dobrote slovenskih kmetij smo na ta način pomladili, osvežili in usmerili v večjo tržno prepoznavnost pri potrošnikih, kar je eden o strateških ciljev razvoja.

Za sodelovanje na 31. Dobrotah slovenskih kmetij so kmetije iz Slovenije in zamejstva prijavile 960 izdelkov iz 15 skupin dobrot. Zaradi pandemije covid-19 smo začeta ocenjevanja v začetku marca morali prekiniti in nato nadaljevali koncem maja in začetku junija. Kmetijam smo vse izdelke, ki so jih oddale za ocenjevanje, senzorično ocenili in bodo prejele priznanja. Dober odziv in visoka kakovost izdelkov so značilnosti letošnjih Dobrot. Zaradi pandemije ni bilo možno izvesti razstave dobrot, zato smo vse izdelke v ocenjevanju fotografirali in pripravili digitalni katalog s fotografijami izdelkov. Rezultate ocenjevanja letošnjih dobrot objavljamo v elektronskem katalogu, kjer so navedeni poleg

priznanja tudi kontaktni podatki kmetij, da lahko potrošnik najde pot do kmetij za nakup dobrot. Med dejavnostmi, ki jih organizatorji izvajamo, je potrebno izpostaviti obveščanje javnosti o pomenu lokalno pridelane in predelane hrane ter izobraževanje šolskih in predšolskih otrok o lokalno pridelani hrani. Z Dobrotami slovenskih kmetij smo skozi tridesetletno zgodovino ozaveščali javnost o kakovosti in pristnosti pridelkov in izdelkov slovenskih kmetij.

Primeri dobrih praks organiziranega tržnega naravnega pristopa zadrug, združen in povezanih kmetij zagotavljajo dejavno obliko kratkih prodajnih verig. Organizirane oblike ponudbe so potrebne za oskrbo javnih zavodov, domačega gostinstva in nakupa željnih potrošnikov, ki cenijo slovensko hrano. Z novo celostno podobo in novim znakom želimo okrepiti trženjsko vrednost Dobrot slovenskih kmetij. Pristnost razvoja gastronomske ponudbe na slovenskem izvoru hrane je izziv za leto 2021, ko bo Slovenija gastronomska destinacija.

Peter Pribožič

Podjetnik ali d. o. o.?

Ostati v obliki obstoječe pravne (in davčne) organiziranosti ali pa del (ali vse) dejavnosti na kmetiji organizirati v statusni obliki podjetnika (s. p.) ali ustanoviti gospodarsko družbo? V katerem primeru nam bo pod črto ostalo več?

mag. Martin Nose, KGZS
martin.nose@kgzs.si

Če letni dohodek iz dopolnilnih dejavnosti na kmetiji preseže tri, na območjih z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost pa pet povprečnih letnih plač na zaposlenega v Sloveniji v minulem letu, nosilec lahko še naprej opravlja dopolnilno dejavnost, vendar se mora preoblikovati v ustrezno statusno-pravno obliko, kot je podjetnik ali gospodarska družba.

Pri tem si mora postaviti kar nekaj vprašanj: katere dejavnosti namerava opravljati, koliko kapitala ima za ta poseg na voljo in koliko odgovornosti namerava prevzeti nase, ali želi dejavnost širiti in zaposlovati nove sodelavce ipd. Katere razlike med obema oblikama organiziranja podjetij je koristno preučiti pred odločitvijo, postati podjetnik ali d. o. o.?

Osnovni kapital

Podjetnik: ustanovni vložek ni potreben.

D. o. o.: potrebujemo ustanovni kapital v višini 7.500 evrov (lahko v denarju, v sredstvih ali poljubno kombinirano).

Ustanovitveni stroški

Podjetnik: ustanovitev opravite brezplačno z obiskom e-Vem točke.

D. o. o.: ustanovitev je brezplačna z obiskom e-Vem točke le pri enostavnem postopku ob vplačilu ustanovnega kapitala v denarju. Za zahtevni postopek, ko je kapital v sredstvih, je potreben obisk pri notarju, da sestavi akt o ustanovitvi, sledi strošek po notarski tarifi.

Osebna odgovornost

Podjetnik: obstaja polna osebna odgovornost, za obveznosti odgovarjate s svojim premoženjem.

D.o.o.: ustanovitelj kapitalne družbe odgovarja le z vložnim kapitalom v družbo.

Poslovni račun in razpolaganje z denarjem

Podjetnik: imate lahko osebni ali odprete poslovni bančni račun. V obeh primerih razpolagate s svojim prisluženim denarjem povsem prosto (dviguje, polagate, plačujete).

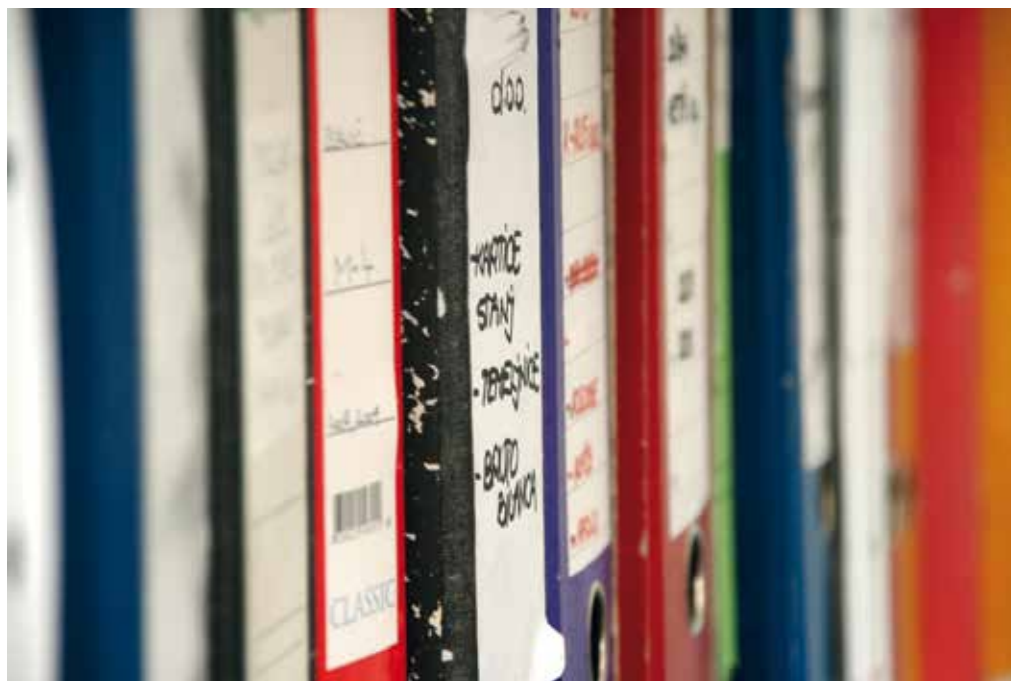
D.o.o.: tu veljajo stroga pravila glede pologov in izplačil sredstev. Z denarjem razpolaga družba, poraba je omejena z računovodskimi pravili.

Vodenje poslovnih knjig

Zakon o gospodarskih družbah določa, da morajo družbe in podjetniki voditi poslovne knjige ter jih enkrat letno zaključiti v skladu z zakonom in Slovenskimi ali mednarodnimi standardi računovodskega poročanja. Načeloma morajo vsa podjetja (tudi majhna) voditi poslovne knjige po sistemu dvostavnega knjigovodstva in voditi temeljne poslovne knjige. V 73. členu pa ZGD določa izjemo, da samostojni podjetniki lahko izberejo sistem enostavnega knjigovodstva ali se odločijo za uveljavljanje normiranih odhodkov, pri čemer način vodenja poslovnih knjig in sestavljanja računovodskih izkazov podjetnika ureja poseben slovenski računovodski standard.

Podjetnik ima naslednje možnosti izbire:

a) t. i. status »normiranca« - za ugotavljanje davčne osnove ni treba voditi poslovnih knjig, temveč le davčne evi-

dence. Davčna osnova od dohodka se ugotavlja tako, da se od ustvarjenih prihodkov odštejejo normirani odhodki v višini 80 odstotkov le-teh. Na tak način lahko ugotavljate davčno osnovo le pod naslednjimi pogoji: v davčnem letu pred tem davčnim letom vaši prihodki iz dejavnosti ne presegajo 50.000 evrov ali v davčnem letu pred tem davčnim letom vaši prihodki iz dejavnosti ne presegajo 100.000 evrov in je bila pri vas (velja tudi za vas samega) obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovana vsaj ena oseba za poln delovni čas, neprekinjeno najmanj pet mesecev, in ste pri davčnem organu pravočasno opravili prijavitev. To velja tudi za podjetnika, ki začne opravljati dejavnost.

b) voditi poslovne knjige po sistemu enostavnega knjigovodstva v skladu s posebnim slovenskim računovodskim standardom, če v zadnjem poslovnem letu niste prekoračili vsaj dveh sledenih meril: povprečno število delavcev ne presega tri, letni prihodki so nižji od 50.000 evrov, povprečna vrednost aktive ne presega 25.000 evrov. Po sistemu enostavnega knjigovodstva lahko vodite poslovne knjige tudi

v primeru, če ste z opravljanjem dejavnosti šele začeli in v prvem letu ne zaposlujete povprečno več kot tri delavce.

c) voditi poslovne knjige po sistemu dvostavnega knjigovodstva, kjer se podatki praviloma urejajo dvojno – časovno in vsebinsko. Časovno se jih ureja v dnevniku, in sicer po vrstnem redu nastanka, vsebinsko pa v glavni in pomožnih knjigah. Tudi v glavni knjigi se vsak dogodek prikaže na dveh mestih.

Če šele začnete z opravljanjem dejavnosti, morate o izbranem načinu vodenja poslovnih knjig obvestiti pristojni davčni organ najpozneje v osmih dneh po začetku poslovanja. Prav tako morate davčni organ obveščati o spremembi načina vodenja poslovnih knjig med opravljanjem dejavnosti do najpozneje 31. decembra tekočega leta za naslednje davčno leto. Med letom se izbrani sistem vodenja poslovnih knjig ne sme spremeniti.

D. o. o. mora voditi poslovne knjige po sistemu dvostavnega knjigovodstva, ima pa možnost izbire obračuna z upoštevanjem normiranih odhodkov ali po dejanskih prihodkih in odhodkih.

Plača

Podjetnik: dobiček samostojnega podjetnika je hkrati tudi njegova plača; navedeno pomeni, da svoje plače ne more uveljavljati kot strošek.

D. o. o.: družba ima zaposlene, zato plačo obračuna in nakazuje; plača za družbo predstavlja strošek.

Plačilo prispevkov

Podjetnik je vključen v obvezno zavarovanje kot samozaposlen, pri čemer je osnova za odmero prispevkov dobiček s. p.-ja. Če je posameznik že vključen v obvezno zavarovanje na drugi podlagi, plačuje zgolj pavalne prispevke (t. i. popoldanski s. p.).

D.o.o.: če je družbenik hkrati poslovodja, ki v družbi ni zaposlen, je vključen v zavarovanje kot družbenik. Osnova za odmero prispevkov so vsi pre-

jemki, prejeti za opravljanje poslovodne funkcije in dela. Družbenik, ki je zaposlen v d. o. o., je vključen v obvezno zavarovanje na podlagi pogodbe o zaposlitvi. Osnova za odmero prispevkov je plača. Višina prispevkov ni odvisna od višine dobička d. o. o..

Davek od dohodkov pravnih oseb in obdavčitev dobička

Ko začnete opravljati dejavnost, postanete zavezanec za davek od dohodka iz dejavnosti. Višina pričakovanega dohodka je pomemben dejavnik odločitve o tem, ali boste podjetnik ali d.o. o. ter ali boste normiranec ali ne. Stopnje obdavčitve dobička med podjetnik in gospodarsko družbo so namreč precej različne. Vsekakor si preračunajte pravo kombinacijo: koliko davka boste plačali, če ste npr. podjetnik in obdavčeni po dohodninski lestvici, in koliko kot d. o. o., katerega dobiček je obdavčen po stopnji 19 odstotkov. Pri slednjem računajte tudi na izplačilo dividende, katere je obdavčena s 27,5 odstotka (za leto 2020).

Stopnja davka od dohodka iz dejavnosti je odvisna od tega, ali davčno osnovo od dohodka iz dejavnosti ugotavljate na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov ali dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov (imate status "normiranca").

Podjetnik:

a) Za zavezanec, ki davčno osnovo od dohodka iz dejavnosti ugotavljate na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov, se dohodnina obračuna po stopnji 20 odstotkov. Davčna osnova se ugotovi na način, da se od ustvarjenih prihodkov odštejejo normirani odhodki, in sicer v višini 80 % ustvarjenih prihodkov, vendar ne več kot 40.000 evrov ali 80.000 evrov, če je bila v davčnem letu, za katero se ugotavlja davčna osnova, pri zavezancu v skladu z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, obvezno zavarovana vsaj ena

oseba za polni delovni čas neprekinjeno najmanj pet mesecev. Dohodnina od dohodka iz dejavnosti se odmeri po 20-odstotni davčni stopnji in se šteje za dokončen davek.

Na tak način lahko ugotavljajo davčno osnovo le zavezanci pod naslednjimi pogoji:

- v davčnem letu pred tem davčnim letom zavezančevi prihodki iz dejavnosti ne presegajo 50.000 evrov ali
- v davčnem letu pred tem davčnim letom zavezančevi prihodki iz dejavnosti ne presegajo 100.000 evrov in je bila pri zavezancu (velja tudi za zavezanca samega) obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovana vsaj ena oseba za poln delovni čas, neprekinjeno najmanj pet mesecev in
- zavezanec pri davčnem organu pravočasno opravi prijavitev.

Normiranec s prihodki do največ 50.000 evrov letno plača torej davek v višini 4 odstotkov prihodkov.

b) Za zavezanec, ki davčno osnovo od dohodka iz dejavnosti ugotavljate na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov, se pri izračunu akontacije dohodnine upoštevajo stopnje dohodnine iz davčne lestvice (v letu 2020: 16 odstotkov, 26 odstotkov, 33 odstotkov, 39 odstotkov in 50 odstotkov).

D. o. o.: družba plača davek od dohodkov pravnih oseb po enotni davčni stopnji 19 odstotkov. Če gre za normiran d. o. o., le-ta plača davek v višini 19 odstotkov od davčne osnove, katere znaša 20 odstotkov prihodka. Ob izplačilu dobička pa plačate kot fizična oseba davek na kapitalski donos, kateri v letu 2020 znaša 27,5 odstotkov.

Pridobivanje kreditov in sredstev na razpisih

Podjetnik: načeloma težje dobi kredit pri banki. Prijavi se lahko le na razpise, ki to izrecno dopuščajo.

D. o. o.: kapitalna družba je običajno primernejša oblika za prijavo na razpise, predvsem pa načeloma lažje dobi kredit pri banki.

Pred odločitvijo biti podjetnik ali ustanoviti kapitalno družbo se je vsekakor smiselno posvetovati s (podjetniškim in/ali davčnim) svetovalcem, kar sicer nekaj stane. Napačna odločitev lahko pripelje do nelikvidnosti, v najslabšem primeru pa celo do osebnega stečaja.

Zdrava mera poguma, podjetnosti in inovativnih pristopov je pri razvoju vsake, tudi kmetijske dejavnosti, gonilo napredka. Zato vam želimo tudi pri odločitvah glede bodoče poslovne organiziranosti kar najboljšo presojo in uspešno poslovanje.

Spletna Agra 2020

AGRA, največji praznik slovenskega kmetijstva in živilske proizvodnje ter najbolj množično obiskana sejemska prireditelja v Sloveniji, v letošnjem avgustu po 58-letni tradiciji ne bo izvedena. Kljub temu pa je sejem AGRA še kako živ tudi letos! To dokazujejo odlična udeležba in rezultati mednarodnih ocenjevanj kakovosti mesnih, mlečnih izdelkov, brezalkoholnih pijač in embalaže. Sledijo jim še ocenjevanja vin, medenih pijač in medu.

Organizator sejma Pomurski sejem nas vabi, da z letošnjo AGRO skupaj stopimo na spletno Prihaja torej spletna AGRA 2020, nova, drugačna, a še vedno vaša in naša.

Na nov in drugačen način boste tako lahko na spletnih kanalih družbenih omrežij in v klasičnih medijih preverili, kaj nam ponujajo razstavljalci. Obiskovalce vabijo, da se jim tokrat namesto v Gornji Radgoni pridružijo, kjer koli že bodo. Sejem bo od 7. septembra 2020 odprt na spletnih straneh Pomurskega sejma, na portalih PozdravTV in mreži njihovih partnerjev po Sloveniji in tujini. Namesto šest dni pa bo spletna Agra na voljo in ogled kar šest mesecev. Hkrati pa organizator že vabi na 59. sejem Agra, ki se začne 21. avgusta prihodnje leto.

Certificiranje senenega mesa in mleka

Certificiranje senenega mesa in mleka se v Sloveniji izvaja že od leta 2015. Takrat je Inštitut za kontrolo in certifikacijo Univerze v Mariboru (IKC UM) iz Hoč pri Mariboru vzpostavil certificiranje po zasebnem standardu »Seneno mleko«/»Seneno meso«®.

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Andreja Kolar, IKC-Inštitut za kontrolo in certifikacijo UM
andreja.kolar@ikc-um.si

Ker se tako pridelovalci kot tudi potrošniki vedno bolj zavedajo pomena kakovosti hrane in skrbi za okolje, se posledično tudi pridelava krme oziroma hrane in predelava živil vračata k tradicionalnim načinom reje oziroma načinom reje živali naših prednikov. Med takšne načine reje spadajo paša živali, krmljenje nefermentirane krme ter krme, ki ne vsebuje gensko spremenjenih organizmov. Takšen način reje je v današnjem obdobju opredeljen kot »seneno meso« ali »seneno mleko oziroma mleko senene prireje«.

Z željo po večji ponudbi in prepoznavnosti kakovostnih proizvodov se je IKC UM v letu 2019 pridružil projektu EIP Seneno mleko in meso in se v korist izvajalcev in potrošnikov odpovedal svojemu zasebnemu standardu.

Kako označevati

V sklopu projekta se je za mleko podala pobuda o pridružitvi Slovenije k postopku certificiranja kravjega, ovčjega in kozjega mleka po specifikacijah ZTP - zajamčena tradicionalna posebnost (v nadaljevanju ZTP), ki je že zaščiten na ravni EU (»Heumilch/Haymilk/Latte fino/Lait de foin/Leche de heno«, »Schaf-Heumilch«/»Sheep's Haymilk«/»Latte fino di pecora«/»Lait de foin de brebis«/»Leche de heno de oveja«, »Ziegen-Heumilch«/»Goat's Haymilk«/»Latte fino di capra«/»Lait de foin de chèvre«/»Leche de heno de cabra«), ter širitve zaščitnih imen še s slovenskim imenom »seneno mleko«, »seneno ovčje mleko« in »seneno kozje mleko«. Od leta 2019 tako poteka certificiranje mleka senene prireje na ravni EU.

Ker slovenska imena še niso registrirana, se za označevanje uporablja eno od uradno zaščitnih imen ter dodatno kot pojasnilo na proizvodnih ime »mleko senene prireje«.

Kmetijska gospodarstva ali pridelovalni obrati, ki želijo mleko in mlečne izdelke označevati s pripadajočimi označbami ZTP ter se sklicevati na mle-

ko senene prireje (oz. »seneno mleko« po uradni registraciji na ravni EU), se morajo vključiti v postopek certificiranja in pridobiti certifikat, ki dokazuje skladnost prireje in predelave z zahtevami specifikacije ter certifikacijskega programa. Vsakršno sklicevanje na mleko ali proizvode iz mleka senene prireje brez povezave s certifikatom je neskladno in zavajajoče.

Uporaba nacionalne in evropske označbe je natančno predpisana z zakonodajo.

Ker za seneno meso specifikacija sprejeta na ravni EU ne obstaja, se je v sklopu projekta pripravila specifikacija »seneno meso« v obliki zaščitnih kmetijskih pridelkov in živil kot zajamčena tradicionalna posebnost (ZTP). Specifikacija je že oddana na pristojni organ, vendar še ni potrjena, zato postopek certificiranja v tem trenutku še vedno poteka po zasebnem standardu »Seneno meso«, ki je v lasti IKC UM. Certificiranje senenega mesa se bo po specifikaciji ZTP predvidoma pričelo v tem letu.

Glavne zahteve

Tako v postopku prireje mleka in mesa senene prireje je ena od glavnih zahtev, da na kmetijskem gospodarstvu ni prisotnosti in krmjenja fermentirane krme katere koli vrste (bale v foliji, silaža ...). Za vsa kmetijska gospodarstva, ki se vključijo v postopek certificiranja, velja tudi prepoved krmjenja gensko spremenjene krme in krmil ter omejitev količine krmjenja močne krme. Prav tako mora biti delež suhe snovi iz voluminozne krme v obroku na letni ravni večji od 75 % za mleko senene prireje in 70 % za seneno meso.

Kot seneno meso se po predlogu vložene Specifikacije ZTP lahko certificira žive živali ter sveže, ohlajeno, zamrznjeno in predelano meso travojedih živali (govedo, drobnica, kopitarji).

Pri reji živali, zakolu in predelavi senenega mesa so v specifikaciji opredeljene zahteve in prepovedi:

- 120 dni paše za vse živali za

prirejo senenega mesa (izjema so molznice).

- Delež suhe snovi iz voluminozne krme mora biti na letni ravni najmanj 70 %.
- Po pravilih »senenega mesa« morajo biti rejene vse živali iste živalske vrste in kategorije.
- Prepoved izdelovanja, skladiščenja in krmjenja kakršnih koli bal v foliji, silaže ter fermentirane krme velja za celotno kmetijsko gospodarstvo, tudi v primerih, ko niso vse živalske vrste ali kategorije živali na KMG rejene po pravilih za »seneno meso«.
- Za trženje senenih živih živali ali mesa je potrebno upoštevati preusmeritveno obdobje najmanj zadnjih šest mesecev pred zakolom ali dve tretjini življenjske dobe.
- Osnovna surovina za predelavo mora biti certificirana v skladu s specifikacijo za seneno meso, uporabljati se smejo samo dodatki, ki v skladu z veljavno zakonodajo niso opredeljeni kot »gensko spremenjeni«.
- Meso živali, opredeljenih v specifikaciji, mora biti v proizvodih 100 % senene reje in mora predstavljati skupno vsaj 60 % senenega mesa v izdelku. Uporaba necertificiranega mesa, ki ga je možno certificirati, ni dovoljena.

- K proizvodom se lahko dodaja meso divjadi, če uplenjena divjad izvira iz območij, kjer ni dovoljena setev GS rastlin.

Za pridobitev bolj podrobnih zahtev iz predloga Specifikacije lahko kontaktirate IKC UM ali nosilca projekta na Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije. Izvajalci, vključeni v postopek certificiranja, ki v postopku pridelave in predelave spoštujejo vse zahteve prireje senenega mesa in mesnih proizvodov ter strani certifikacijskega organa pridobijo certifikat.

Kaj prinaša certifikat

Pridobitev certifikatov zajamčene tradicionalne posebnosti za mleko in proizvode iz mleka senene prireje ter senenega mesa in izdelkov ali pripravkov dajeta proizvajalcu predvsem:

- proizvod višje kakovosti, ki je proizveden na tradicionalen način,
- prepoznavnost proizvodov na ravni EU in širše,
- priložnost nove prodajne poti in vstop tudi na trge izven Slovenije,
- proizvod, ki je iskan na trgu ter cenjen s strani potrošnikov,
- možnost prodaje po višji ceni,
- boljšo konkurenčnost na trgu in zaradi povečanega povpraševanja pridobitev nove skupine potrošnikov.

Uporaba predstavljenih certifikatov je odlična priložnost za gorske in hribovske kmetije, kmetije z omejenimi dejavniki (OMD), kmetije z dovolj pašnimi in kosnimi površinami ter kmetije, ki se ukvarjajo s predelavo mleka ali mesa in želijo poudariti kakovost svojih surovin, ki jih uporabijo za pripravo izdelkov.

Prehod reje živali na način,

ko ga opredeljujejo specifikacije, tako za mleko kot meso ni enostaven, saj zahteva postopno prilagajanje kmetije. Prehod je lažji, če kmetija že pred vstopom v certificiranje izključuje fermentirano krmo iz krmnega obroka živali oziroma krmi živali z minimalnimi količinami fermentirane krme, ima možnosti dosuševanja sena ipd. Podobno se dogaja tudi v pridelovalnih obratih, ki potrebujejo za zagon predelave zadostne količine primarne surovine. Želja po izdelavi vrhunskih izdelkov iz mleka senene prireje in senenem mesu ali predelavi senenega mesa ni dovolj, če v začetku ni dovolj certificiranih kmetijskih gospodarstev s certificiranim mlekem ali certificiranim mesom.

V okviru EIP projekta Seneno meso in mleko bo živil Zavod seneno meso in mleko, ki ga kot ustanovitelji sestavljajo naslednji ponudniki senenih živil:

- Mlekarna Celeia, d.o.o.
- Janez Benedičič
- Anton Kukenberger
- Matej Zadravec
- Žiga Kršinar
- Peter Apat
- Gregor Ovsenik
- Boštjan Kosec
- Mirko Bizant

Namen ustanovitve Zavoda seneno meso in mleko je izvajanje promocije in osveščanja javnosti o prednostih prireje in potrošnje senenega mesa in mleka.

Zavod si bo prizadeval za povečanje ugleda in izboljšanja pogojev kmetovanja na OMD območjih z izgradnjo močne blagovne znamke za kakovostno prirejeno seneno meso in mleko.

Zavod svoj namen dosega s pomočjo izvajanja različnih dejavnosti, kot so izobraževanje, svetovanje, raziskovanje, promoviranje, osveščanje in posredovanje z izdelki, storitvami, izkušnjami in znanjem vseh deležnikov v verigi vrednosti.

Za uresničevanje zastavljenih ciljev in dejavnosti se bo zavod povezoval z domačimi in mednarodnimi sorodnimi inštitucijami ter si prizadeval za konstruktivno mreženje deležnikov.

Vse, ki vas zanima sodelovanje v Zavodu seneno meso in mleko, vabimo, da nam to sporočite na seneno@kgzs.si.

Logotipi, s katerimi se lahko označuje mleko in mlečni izdelki, proizvedeni iz mleka senene prireje:

Obvezna označba EU	Prostovoljna nacionalna označba	Prostovoljna označba v lasti IKC UM

Začetek velikega pilotnega testa

Projekt SESAM – Sensor Assisted Alpine Milk Production uvaja uporabo senzorjev pri proizvodnji mleka na hribovskih kmetijah.

Stane Glač, Jernej Vrtačnik, Danilo Potokar, KGZS
zelena.dezela@kgzs.si

Dobro leto nazaj smo v zeleni deželi prvič predstavili projekt SESAM, ki je del Transnacionalnega evropskega programa na območju Alp. Na kratko ponovimo, da gre za triletni projekt, v katerem sodeluje devet inštitucij iz šestih različnih držav. Projekt se je začel aprila 2018, sedaj po dobrih dveh letih pa so sodelavci iz partnerskih inštitucij v okviru končnega velikega pilotnega testa začeli nameščati v hleve kmetij, ki so sprejele povabilo k testiranju tehnološke opreme, modularne senzorske sisteme, katerih testiranje bo trajalo do konca projekta.

Ker je Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije eden izmed devetih partnerjev projekta, smo tudi zaposleni v sektorju za živinorejo že pričeli z nameščanjem senzorjev na izbranih kmetijah.

Partnersko podjetje Hahn-Schickard iz Nemčije nam je v mesecu juniju poslalo 200 senzorjev in podporno tehnično opremo, ki so jo razvili v okviru projekta.

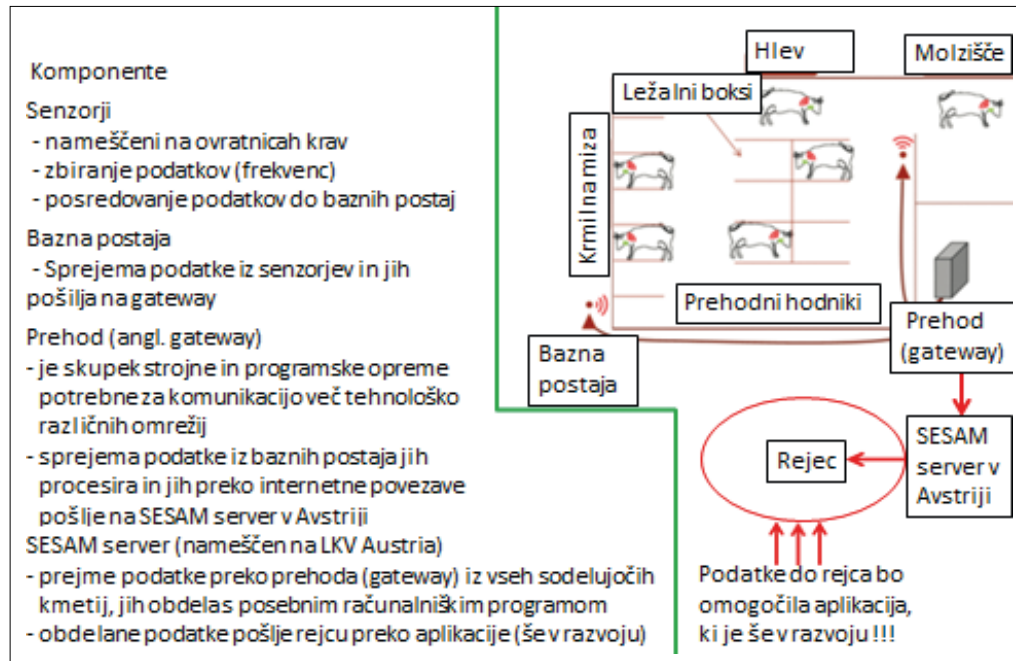
Ovratnice s senzorji

Po prejetju opreme in programsko-tehnični pripravi le-te smo konec julija 2020 namestili prvih 62 senzorjev na kmetiji Modic iz Matene pri Igu. V naslednjih tednih bodo senzorji skupaj s pripadajočo tehnično opremo nameščeni še na kmetiji Janeza Jakopiča iz Podpeči pri Vidmu Dobropolje, kmetiji Primoža Logarja iz Gorič in kmetiji Janeza Šebata iz Smokuča. Gre za končno verzijo modularnih senzorskih sistemov, ki so bili razviti v okviru projekta in se bodo sedaj preverili v pogojih reje v okviru velikega pilotnega testa na okrog 5.000 kravah z različnih kmetij znotraj sodelujočih držav.

Senzorji so skupaj z ovratnico nameščeni na kravah v sistemih proste reje in preko njih se v bazne postaje zapisujejo podatki o 24-urni aktivnosti krave. Zbrani podatki o aktivnosti krave se preko bazne postaje pošiljajo na skupni server, ki je nameščen na zvezi avstrijskih

jo določena odstopanja od običajnih dolžin dnevnih aktivnosti (čas ležanja, hoje, paše, pitja itd.). Ta odstopanja nakazujejo na določene fiziološke procese živali (pojatev, pojav bolezenskih stanj itd.). Predvidoma bo do konca decembra 2020 razvita tudi aplikacija, ki bo obdelala podatke iz serverja v Avstriji

Z razvojem zadnje generacije modularnih senzorskih sistemov, ki se sedaj nameščajo v hleve za izvedbo velikega pilotnega testa, smo že skoraj dosegli cilj projekta SESAM, ki je uvedba modularnih senzorskih sistemov, prilagojenih potrebam malih kmetijskih gospodarstev, ki jim bodo

Shematski prikaz delovanja modularnih senzorskih sistemov, razvitih v okviru projekta SESAM

govodorejcev (LKV Austria) v Avstriji, kjer se potem preko posebnega računalniškega programa, razvitega v okviru projekta, obdelajo in na podlagi različnih frekvenc, ki nastajajo ob različnih aktivnosti krave, sporočajo katere živali kaže-

Več o projektu najdete na spletni strani projekta:
<https://www.alpine-space.eu/projects/sesam/en/home>

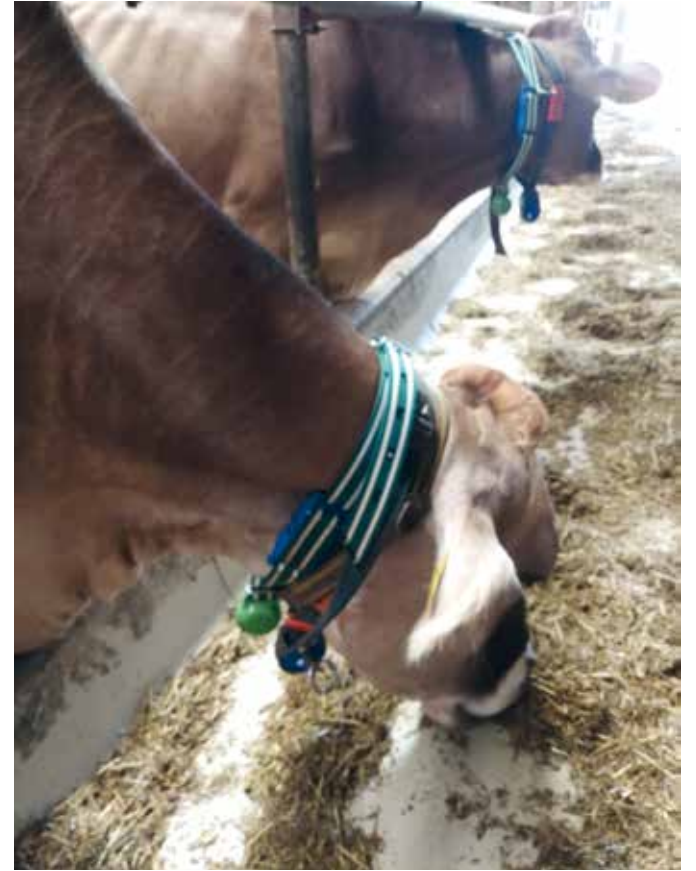
posredovala neposredno rejcu, ki bo lahko kadarkoli pogledal v podatke in iz njih bo preko ID številke krave razvidno, katerim kravam v čredi aktivnosti odstopajo od fizioloških meja, in tako bo rejec te živali bolj pozorno spremljal ter ugotavljal vzroke za odstopanja.

omogočali večjo konkurenčnost preko zmanjšanja izgub telet, izboljšanja dobrega počutja živali, odpornosti in dolgotrajnosti živosti živali. Sistemi senzorjev bodo enostavni za uporabo in stroškovno sprejemljivi. Prilagojeni bodo za države na območju Alp in uporabni tako na paši kot v hlevu, saj bodo podatke o aktivnosti krav beležili ves čas ne glede na lokacijo živali.

Veliki pilotni test bo trajal do konca projekta. V v tem času bomo spremljali rezultate testa in uporabnost tehnologije v pogojih reje, vas, rejce, pa poskušali obveščati o rezultatih in ozavestiti o smiselnosti uporabe cenovno dostopnega sistema, ki bo na voljo vsem rejcem po v Evropi ob koncu projekta.

Prehod (angl. gateway), nameščen v hlevu kmetije Modic iz Matene

Ovratnice s senzorji, nameščene na kravah na kmetiji Modic iz Matene

Nove vsebine svetovanja v kmetijstvu

Predstavniki ZSPM in KGZS s predavatelji pred koroško kmetijsko-gozdarsko zbornico v Celovcu. FOTO: Julija Kordež

Z namenom, da se tudi v Sloveniji v sklopu javne službe kmetijskega svetovanja vzpostavi sistem pomoči kmetom na temo duševnega zdravja, ki ga na avstrijskem Koroškem izvajajo že od leta 2005, so se strokovnjaki KGZS konec julija srečali z avstrijskimi kolegi na koroški kmetijsko-gozdarski zbornici v Celovcu.

Srečanje je potekalo v organizaciji Zveze slovenske podeželske mladine Slovenije v okviru Raziskave o svetovanju s področja duševnega zdravja za mlade v tujini, ki bo služila kot priprava na Erasmus+ projekt neMOČ PODEŽELJA.

V Avstriji se, podobno kot v Sloveniji, srečujejo z visokim deležem samomorov med kmeti. Avstrijske dežele so se spopadle s težavo tako, da so vzpostavile sistem svetovanja za področje duševnega zdravja znotraj posameznih kmetijsko-gozdarskih zbornic. Sredstva za izvajanje teh programov se ponekod pridobijo iz deželnega proračuna, na koroški kmetijsko-gozdarski zbornici pa se nastali stroški pokrivajo delno iz pridobljenih projektov ter delno iz sredstev zbornice. S tem skušajo vsaj nekoliko razbremeniti obstoječi socialni sistem, znotraj katerega že od leta 2008 deluje klicni center za kmete v stiski, ki pa ne more reševati kompleksnih težav kmetov, zato pogosto preusmerjajo tovrstne klice na zbornico. Svetovalne usluge, ki jih kmetom na tem področju nudi zbornica, so brezplačne. Razmišljajo pa tudi o delnem plačilu s strani kmetov.

Sistem pomoči kmetom deluje na dveh ravneh, in sicer kot izobraževanje, ki je namenjeno širši javnosti, in individualno svetovanje. Tako sta na koroški kmetijsko-gozdarski zbornici zaposleni dve psihologinji, ki sta v lanskem letu prejeli prek 800 klicev. Srečujeta se z najrazličnejšimi težavami, ki so osebostne narave ali povezane s sobivanjem več generacij na kmetijah. Cilj njihovega delovanja je preventiva.

Olga Oblak, KGZS

Nova letina jabolk

Po predhodnih ocenah članic pridelovalk bo pridelek jabolk na evropski ravni zagotovo nižji od večletnega povprečja

mag. Zlatka Gutman Kobal, KGZS – Zavod Maribor
Andrej Soršak, KGZS – Zavod Maribor
zelena.dezela@kgzs.si

Po zelo mili zimi so sledile hladne noči v aprilu in maju, ko je cvetela ali se je že oplodila večina sort jablan. Letošnje zaporedne zmrzali so zelo slabo vplivale na oploditev in kasnejši razvoj jabolk in so močno zmanjšale pridelek jabolk namizne kakovosti najbolj v vzhodnih državah (Poljska). Pridelek bo manjši tudi zaradi večkratnih lokalnih neurij s točo in poplavami v poljskih intenzivnih nasadih jablan ter tudi v Španiji. Letošnji pridelek jabolk bo pri vseh poljskih pridelovalcih sadja enak lanskemu ali pa celo nekoliko slabši predvsem na račun slabe kakovosti jabolk.

Sadjarji na Južnem Tirolskem so ocenili za 6 odstotkov nižji pridelek jabolk namizne kakovosti od povprečnega, prav tako na račun slabše kakovosti (drobni in nepravilno razviti plodovi skupine sort gala in zlati delišes). Obiranje skupine sort gale, zgodnejši kloni, se bo pri njih pričelo v sredini avgusta. Tudi v Franciji bo pridelek letošnjih jabolk mnogo manjši od lanskega, le 1.389 milijonov ton, kar pomeni 9 odstotkov manj kot leta 2019 in 8 odstotkov manj v primerjavi s povprečjem v letih 2015–2019. Zmanjšan pridelek jabolk je v vseh francoskih regijah. Največji izpad letošnjega pridelka beležijo pri sorti zlati delišes, kar za 16 odstotkov manj.

Večje povpraševanje

Kot kažejo podatki, naj bi pandemija koronavirusa COVID-19 povečala povpraševanje potrošnikov po sadju. Se pa ob splošnem trendu upada potrošnje jabolk in vse večji konkurenci v ponudbi jagodičastega in eksotičnega sadja predvideva, da bi kljub mnogo slabšemu letošnjemu pridelku jabolk dolgočasno lahko ponudba domačih jabolk še vedno bila večja od povpraševanja.

Pridelek jabolk v Evropski uniji bi ob letošnjem cvetenju jablanovih nasadov ob ugodnih vremenskih optimalnih razmerah lahko bil zelo velik, najmanj 13,5 milijona ton. In ker je letna vsakoletna poraba jabolk v Evropi že vrsto let med 11,5 do 12,0 milijonov ton, si napovedovalci niso želeli rekordne evropske letine jabolk. Istočasno si

niso želeli niti preskromne letine jabolk v Evropski uniji, kot smo ji bili priča lani, le 10,6 milijona ton, saj je v tržni sezoni 2019/2020 skromen pridelek jabolk, samo 10,6 milijona ton, zaradi velikega povpraševanja v marcu in aprilu že skoraj povsem razprodan. Zato si globalni trgovci vsekakor niso želeli v letu 2020 še skromnejše letine evropskih jabolk. Žal se je prav to na koncu tudi zgodilo. Zato so sedaj, pred začetkom obiranja letošnjih jabolk, vse večje hladilnice v Evropski uniji tako rekoč povsem prazne. Zato so cene jabolk v zadnjih tednih zelo narasle. Cene poljskih jabolk so prvič v zgodovini bile višje od cen italijanskih jabolk.

Ponudba jabolk v tržni sezoni leta 2019/2020 iz južne poloble je bila majhna. Nihče od eminentnih jabolčnih poslovnežev v Evropi si v tem trenutku ne upa trditi, da bo tudi v letošnji prodajni sezoni jabolk pritisk ponudbe iz južne poloble enako skromen, kot je bil doslej. Tudi povpraševanje po jabolkih na azijskih trgih ostaja stalno veliko.

Količina in kakovost domače letine jabolk nista obetavni

Posledice letošnjih zaporednih spomladanskih pozeb so iz dneva v dan bolj vidne tudi na plodovih vseh sort jabolk v intenzivnih nasadih jablan zadnje generacije. Kljub vsem prizadevanjem sadjarjev je narava ponovno nadvladala optimalno tehnologijo pridelave in v veliki meri že določila količino ter kakovost slovenskih jabolk namizne kakovosti nove letine 2020. Podobne letošnje razmere so tudi pri vseh tržno konkurenčnih pridelovalkah jabolk v EU. Zato je v tržni sezoni jabolk 2020/2021 glede na prve ocene skupnega pridelka jabolk v Evropi potrebno računati tudi na agresivno konkurenčno ponudbo jabolk iz južne poloble enakih sort in klonov (najprej skupina sort gala).

Kakovost je ključna

V tehnologiji pridelave jabolk namizne kakovosti je vse do obiranja treba poskrbeti za optimalno fiziološko stabilnost plo-

dov glede na vremenske razmere letošnjega pridelovalnega leta. Kakovost jabolk je namreč ključna za večjo potrošnje jabolk, domačih in uvoženih. Tega se mnogo premalo zavedate tudi slovenski pridelovalci jabolk. Samo zelo nizka cena jabolk ob veliki ponudbi drugega sadja tudi v Sloveniji ni več zadosten razlog za večje uživanje svežih jabolk, saj so v zadnjih petih letih imeli na policah več ali manj le jabolka precej slabe kakovosti. Tudi letošnji uradni podatki beležijo znaten upad potrošnje jabolk, ponujenih na policah slovenskih ponudnikov in tudi na lokalnih tržnicah. Zato bodo vsi ponudniki sadja na svojih policah prisiljeni spremeniti dosedanje ustaljeno strategije trženja pod sloganom »ceneje ne gre«. Časa skladiščenja v hladilnicah ne bo več smiselno kar najbolj podaljševati in s tem ogrožati fiziološko stabilnost – polično kakovost jabolk. Fiziološka stabilnost jabolk je določena z vremenskimi razmerami pridelovalnega leta in sorto oziroma klonom jabolk ter zelo odvisna od optimalnega obiralnega časa ter načina in trajanja skladiščenja. Gospodarske škode zaradi fizioloških bolezni v sodobni pridelavi jabolk v določenih letih močno presega ostale škode zaradi bolezni, škodljivcev, suše, toče in pozebe, tudi v naših hladilnicah (pričakovano tudi v letu 2020). Težava je tudi v tem, da je škoda znana šele po končanem skladiščenju, ko so nastali stroški skladiščenja najvišji. To lahko ob teh dokaj nizkih cenah jabolk zelo resno ogrozi ekonomičnost pridelave namiznih jabolk tudi v Sloveniji. Ob tako veliki ponudbi jabolk na trgih skozi vse leto bodo kriteriji kakovosti (zunanja in notranja), ki zagotavljajo fiziološko stabil-

nost jabolk tudi po končanem skladiščenju, v prihodnje mnogo bolj odločilno vplivali tudi na tržno uspešnost namiznih jabolk pridelanih v Sloveniji. Zaradi globaliziranega trga je v tem času zelo pomembno tudi, katere nove, tržno bolj perspektivne sorte jabolk bodo naši sadjarji pridelovali v prihodnje. Brez ponudbe svetovno priznanih tržnih sort jabolk si tudi slovenski pridelovalci jabolk ne bodo mogli izboljšati tržne konkurenčnosti, kljub relativno majhni vsakoletni lastni pridelavi jabolk namizne kakovosti. Zavedati se moramo, da imajo lokalno priznane sorte jabolk zaradi velikosti domačega trga zelo šibke tržne niše, ki so običajno le dopolnilo v ponudbi skupaj s svetovno aktualnimi novimi sortami in so lahko zelo uspešne predvsem pri promociji uživanja svežih jabolk.

Jabolka bodo slabša

Slaba letošnja evropska letina jabolk namizne kakovosti skupaj z našo domačo (mnogo slabša od lanske 2019) ne bo preseгла 30.000–40.000 ton. To pa še ne pomeni, da se bodo jabolka letošnje letine slabše kakovosti zaradi tega bolje prodajala, izjemi bosta le prvo zoreči sorti gala in elstar. Kriteriji kakovosti za druge, kasnejše sorte pri trgovcih ne bodo mnogo bolj milostni od dosedanje prakse. Lahko se zgodi, da bo prav kakovost letošnje glavno sito domačih in tujih trgovcev z jabolki. Zato ni pričakovati, da bodo cene za pridelovalce za kasnejše sorte jabolk občutno višje kot v preteklih dobrih letinah evropskih jabolk. Imamo občutek, da bodo cene letošnje letine jabolk v Evropi mnogo bolj odvisne od globalnih svetovnih strategov trženja jabolk in drugega sad-

ja kot v preteklem desetletnem obdobju.

Slovenska prva ocena nove letine jabolk 2020 namizne kakovosti ne bo preseгла lanske 2019. Zaradi posledic sušne zime, verižnih spomladanskih pozeb in težav z odvečno vodo po obilnejših junijskih in julijskih padavinah bodo jabolka slabše kakovosti.

Istočasno je zaradi obilnih zadnjih padavin nastopila dodatna bujna rast toletnih poganjkov v vseh rodnih nasadih jablan zadnje generacije, ki so v 70 odstotkih zaščiteni s protitočnimi mrežami, ki zaradi njihove senčitve še dodatno pospešujejo rast že tako predolgi enoletnih poganjkov in s tem slabijo kakovostno diferenciacijo cvetnega nastavka za novo letino jabolk 2021.

Načrt EU za obnovo narave do leta 2030

Dokument Evropske unije Zeleni dogovor, kateremu so sledile zaveze snovalcev kmetijske politike v strategijah Od vil do vilic in Strategija EU za biotsko raznovrstnost, državljanom prinaša svetlo prihodnost. Evropski zeleni dogovor narekuje poti spopadanja s podnebnimi in okoljskimi izzivi kot najpomembnejšo nalogo naše generacije. Naj bi predstavljala novo strategija za rast, katere cilj je preobraziti EU v pravično in uspešno družbo s sodobnim, konkurenčnim in z viri gospodarnim gospodarstvom, ki v letu 2050 ne bo ustvarjalo nobenih neto emisij toplogrednih plinov in v katerem bo rast ločena od rabe virov. Njen cilj je tudi zavarovati, ohraniti in poživiti naravni kapital EU ter zaščititi zdravje in dobrobit državljanov in državljanek pred nevarnostmi, ki izhajajo iz okolja, in njegovimi učinki.

Ključne zaveze:

- Leta 2021 bodo na podlagi ocene učinka predlagani pravno zavezujoči cilji EU glede obnove narave. Do leta 2030 bodo obnovljena znatna območja degradiranih in z ogljikom bogatih ekosistemov; trendi in stanje ohranjanja habitatov in vrst se ne bodo slabšali; vsaj 30 odstotkov jih bo doseglo ugodno stanje ohranjenosti ali vsaj pokazalo pozitiven trend.
- Zaustavljeno bo zmanjševanje števila opravevalcev.
- Tveganje in uporaba kemičnih pesticidov se bosta zmanjšala za 50 odstotkov in za prav toliko se bo zmanjšala tudi uporaba bolj tveganih pesticidov.
- Vsaj 10 odstotkov kmetijskih površin bo vključenih med visokoraznovrstne značilnosti pokrajine.
- Na vsaj 25 odstotkih odstotkih kmetijskih zemljišč se bo izvajalo ekološko kmetijstvo, uporaba agroekoloških praks pa se bo znatno povečala.
- V EU bo posajenih 3 milijarde novih dreves, in sicer ob polnem upoštevanju ekoloških načel.
- Dosežen bo znaten napredek pri sanaciji površin z onesnaženimi tlemi.
- Obnovljenih bo vsaj 25.000 km nereguliranih rek.
- Število vrst z rdečega seznama, ki jih ogrožajo invazivne tujerodne vrste, se bo zmanjšalo za 50 odstotkov.
- Izgube hranil iz gnojil se bodo zmanjšale za 50 odstotkov, s čimer se bo zmanjšala uporaba gnojil za vsaj 20 odstotkov.
- Mesta z vsaj 20.000 prebivalci bodo sprejela ambiciozne načrte ozelenitve mestnih območij.

Anton Jagodic, KGZS

Pridružite se nam in predstavite svojo ponudbo na spletni strani

<http://www.kupujmodomace.si>

Objave vaših ponudb so brezplačne!

www.kupujmodomace.si

Primerno dozorelo grozdje je osnova za dobro vino

Cilj vinogradnikov in vinarjev je pridelati dobro vino. Zato je treba izkoristiti naravne danosti – »ponudbo« narave vsako leto znova. Vsako leto so namreč drugačne vremenske razmere in tako je vsako leto drugačen letnik.

Leonida Gregorič, KGZS – Zavod Maribor
Tadeja Vodovnik Plevnik, KGZS – Zavod Maribor
 zelena.dezela@kgzs.si
 Fotografije arhiv KGZS-Zavoda Maribor

Kakovost vina je odraz mnogostevilnih dejavnikov, kot so: tla, klima, letnik, pridelava grozdja, zrelost grozdja, čas in način trgatve, predelava grozdja, nega mošta in vina, hranjenje vina in nenazadnje primerna ponudba.

Osnova za kakovost, vrsto in slog vina je tehnološko primerena zrelost grozdja, ki določa optimalni čas trgatve. Vse to pa je odvisno od vinorodnega kraja in vremenskih razmer v letu pridelave grozdja.

Zorenje grozdja je le ena od fenoloških faz v času vegetacije, ki se začne z mehčanjem in spremembo barve jagod ter traja vse do polne zrelosti grozdja. Pri nas začne pri nekaterih sortah julija, v glavnem pa avgusta in traja 20–60 dni (odvisno od sorte in vremena).

Na podlagi zunanjih znakov (barva, mehčanje) grozdja je težko ugotoviti, kakšno je stanje dozorelosti grozdja. Zato je potrebno načrtno spremljanje

Vzorčenje grozdja v vinogradu

nje na podlagi analize grozdja in grozdnega soka.

Vzorčenje in analiza

Dozorevanje grozdja v vinorodni deželi Podravje, ki obsega dva vinorodna okolišja (Štajersko Slovenijo in Prekmurje), je naloga, ki jo na KGZS-Zavodu Maribor organizira služba oddelka Laboratoriji.

Spremljanje dozorevanja grozdja zajema vzorčenje grozdja, opravljanje fizikalno kemičnih analiz ter obveščanje o rezultatih in zdravstvenem stanju grozdja na spletni strani KGZS-Zavoda Maribor vseh večjih pridelovalcev oz. kupcev grozdja, obveščanje v različnih medijih (časopis, radio) in obveščanje svetovalne službe, delujoče v vinorodni deželi Podravje, ter pristojne inšpekcijske službe.

V letošnjem letu smo prvo vzorčenje začeli 11. avgusta. Vzorec bomo izvajali enkrat tedensko, šest tednov zapored,

in sicer v vinorodnem okolišju Prekmurje in v vseh šestih podkolišjih Štajerske Slovenije (v vinorodnem podkolišju Maribor, vinorodnem podkolišju Radgona-Kapela, vinorodnem podkolišju Haloze, vinorodnem podkolišju Srednje Slovenske gorice, vinorodnem podkolišju Ljutomer-Ormož in v vinorodnem podkolišju Šmarje Virštanj).

Izvajali bomo naslednje kemijsko-fizikalne analize: maso 100 jagod v g, sladkorno stopnjo v °Oe in v °Brix, skupne kisline v g/l, pH, vinsko kislino v g/l, jabolčno kislino v g/l, na željo pridelovalca pa še asimilacijski dušik YAN.

Na osnovi izmerjenih posameznih parametrov, izračunanega indeksa zrelosti in podatkov o zdravstvenem stanju grozdja v vinogradih bomo svetovali priporočen rok trgatve določenih sort na določenem vinorodnem podkolišju ter izdajali dovoljenja za dru-

ge potrebne enološke postopke za pridelavo grozdja, vina in drugih proizvodov iz grozdja in vina v vinorodni deželi Podravje.

Priporočila

Pridelovalcem priporočamo, da v svojem vinogradu sami spremljajo dozorevanje grozdja in ugotavljajo vsaj glavne pokazatelje zrelosti grozdja, kot so sladkor, skupne kisline, masa in zdravstveno stanje, seveda po sortah. Ostale podatke naj dobijo od pooblaščenih laboratorijev. V vinorodni deželi Posavje dozorevanje grozdja spremlja KGZS-Zavod Novo Mesto, v vinorodni deželi Primorska pa KGZS-Zavod Nova Gorica.

Za poenostavitev spremljanja dozorevanja grozdja in primerljivejši podatke v kratkem predstavljamo postopek jemanja vzorcev, ki se opravlja v tedenskih presledkih.

Vzorec obsega sto jagod, odvzetih s petindvajsetih trsov, in to po petdeset jagod na levi in desni strani trsa. Jagode so odvzete po naključnem izboru (na slepo) v spodnjem in zgornjem delu grozdov.

V "laboratoriju" jagode najprej stehamo, da dobimo maso stotih jagod v gramih. Nato jagode stisnemo, sledi določanje sladkorja, skupnih kislin in drugih sestavin v soku.

Pravočasno načrtovanje

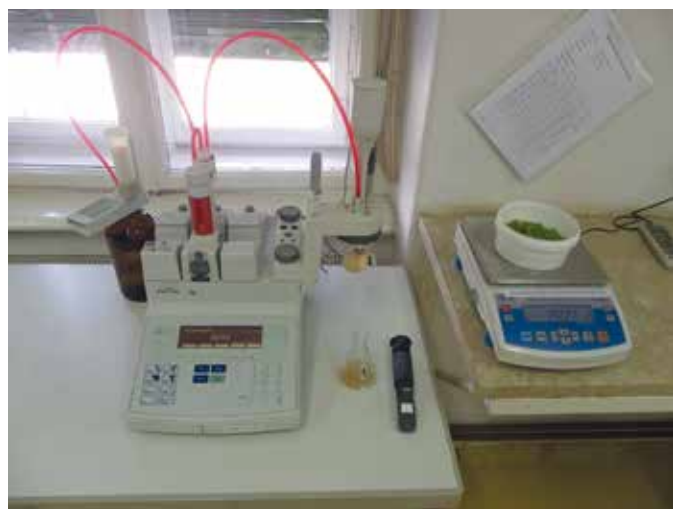
Sicer pa je čas trgatve, ki je odločilen za tehnološko zrelost grozdja, odvisen od cilja pridelave vina in vremenskih razmer.

Pridelovalec že ob napravi vinograda, predvsem pa ob vsakoletni pridelavi grozdja, najprej ob rezi razmisli in načrtuje vrsto in kakovost vina, seveda na podlagi izkušenj in potreb pri trženju.

Tako lahko načrtuje pridelavo grozdja za:

- osnovno vino za penino (srednja ali nižja količina, srednja ali visoka kakovost) – grozdje se trga pred polno zrelostjo,
- namizno vino (večja količina, večja obremenitev trte, nižja kakovost) – grozdje se trga v polni zrelosti,
- kakovostno vino (srednja količina, srednja obremenitev trte, srednja kakovost) – grozdje se trga v polni zrelosti,
- vrhunsko vino (manjša količina, manjša obremenitev trte, visoka kakovost) – grozdje se trga v polni zrelosti,
- vrhunsko vino posebnih kakovosti, kot so pozna trgatve, izbor, jagodni izbor, ledeno vino, suhi jagodni izbor (mala ali zelo mala količina, visoka in najvišja kakovost) – grozdje se trga v prezrelosti, s prisotnostjo manj ali več žlahtne gnilobe,
- posebno naravno vino (mala količina, visoka in drugačna kakovost) – grozdje se trga v polni zrelosti.

Pridelovalcem priporočamo dober razmislek in umno odločitev za ustrezen čas trgatve. Vodilo naj bo, da je osnova za uspešno prodajo dobro vino.

Analiza glavnih pokazateljev dozorelosti grozdja v laboratoriju

Ohrovt, vitamini za zimo

Ohrovt sodi med pogosto pozabljene in zelo zanemarjene kapusnice.

Miša Pušenjak, KGZS – Zavod Maribor
 misa.pusenjak@kmetijski-zavod.si

Kapusnice so že od nekdaj zelo priljubljena zelenjava na zimskem jedilniku Slovencev. A sploh veste, da je predvsem listnati ohrovt pogosto na prvih mestih po skupni vsebnosti koristnih snovi, saj vsebuje veliko različnih in pozimi najbolj koristnih sestavin.

Tri različne oblike rastline z enim imenom

Ohrovt sodi v družino križnic, njen najbolj znan predstavnik je zelje. A zelje je v bistvu bratanec ohrovta, celo križata se med sabo. Če bi kdo želel pridelati svoje seme, torej zelje in ohrovt ne smeta cveteti skupaj.

Križnice so zelo pisana skupina vrtnin. Ker so s človekom verjetno najdlje med vsemi vrtninami, so se razvile v številne različne oblike. Tudi

ohrovt sodi v družino križnic in na njem vidimo vso pestrost te družine. Poznamo listnati ohrovt, kjer najdemo več različnih oblik, od kodrolistnega do sredozemskega tipa v obliki palme in najbolj navadnega, ki mu nekateri rečejo tudi krmini, a je prav tako odličen za prehrano ljudi. Verjetno bolj poznan je brstični ohrovt. Sodi pa med mlajše zelenjadnice. Najbolj poznamo glavni ohrovt, ki je podoben zelju, le da je listna površina veliko bolj nagubana.

Pri listnatem ohrovtu uživamo liste, pri brstičnem trde brste, ki se oblikujejo v listnih pazduhah rastline, pri glavnatem pa se listi zvijejo v trdo glavo. Torej tri različne oblike z enim imenom.

Ohrovt sodi po nekaterih objavah med vrtnine, ki imajo skupno največjo količino različnih antioksidantov. Vsebuje

vse življenjsko pomembne aminokisline, seveda pa tudi veliko rudnin in pester spekter vitaminov. Zato nam daje moč in energijo, posebej pozimi, ko je naša prehrana veliko bolj nezdrava. Pomembno znižuje tako količino holesterola v krvi kakor tudi uravnava količino sladkorja v krvi.

Vzgoja in pridelovanje

Ker je sezona za sajenje že konec, samo na hitro. Ohrovt pridelujemo iz sadik s koreninsko grudo. Za vzgojo sadike potrebujemo štiri tedne. Idealen čas

za presajanje brstičnega ohrovta je sredina junija, presajamo pa ga lahko vse do sredine julija. Listnati ohrovt lahko presajamo že nekaj prej, saj bolje prenaša poletno vročino. Vendar tudi njegovi listi postanejo bolj okusni šele, ko vsaj enkrat premrznejo. Glavni ohrovt bi lahko pridelovali celo leto, vendar običajno poleti pri veliki količini druge zelenjave ne najde poti na naše mize. Zato je tudi tukaj najbolj smiselna jesenkozimska pridelava – presajanje v juniju.

Pred presajanjem je potreb-

no površino dobro in globoko pripraviti, saj segajo korenine križnic v globino tudi pod 90 cm. Za visok pridelek je nujno tudi namakanje, saj ga presajamo ravno času največje možnosti suše. Ohrovt sodi med tiste vrtnine, ki potrebujejo veliko hranil. Tako kot zelje se najbolj

počuti za stročnicami oziroma metuljnicami. Pred njim lahko pridelamo nizek stročji fižol ali nizek grah. Odlični predhodnik na njivah so žita. Hvaležen je za gnojenje s hlevskim gnojem (do 30 m³/ha), tudi kompostom ali gnojivko. Količine so vedno odvisne od analize tal. Z organski-

mi gnojili ne pretiravajte, če boste ohrovt prezimljali. Sama bi jim dodala še 200 kg/ha kalijevega sulfata, če seveda analiza ni opravljena. Dovoljen je tudi v ekološki pridelavi. Ohrovt kalijevega klorida (kalijevega sol) ne mara. Prav tako ne uspeva dobro v kislis tleh.

Bolezni, škodljivci, naravno varstvo

Črna žilavka *Xanthomonas campestris* pv. *campestris* je bakterijska bolezen in je pogosta težava, saj napada skoraj vse kapusnice. Prepoznamo jo po rumenih trikotnih lisah, ki se zadržajo od listnega roba proti peclju. Za bakterijske bolezni ustrezne zaščite nimamo. Žilavka pa je še posebej trdovra-

tna, saj do nje, ko enkrat napade rastline, pripravki ne sežejo več. Zato je tako v ekološki kakor v integrirani, konvencionalni pridelavi najpomembnejša preventiva. Kapusnice sadite samo na dobro odcedne površine v najmanj petletnem kolobarju. Njivo dobro poravnajte, da na njej ni večji depresij, kjer bi zastajala voda. Rastline redno krepite z uporabo pripravkov iz morskih alg, aminokislin ali rastlinskih izvlečkov. Ne sme jim primanjkovati kalija, saj dokazano zmanjšuje okužbe. Kalijev sulfat je dovoljen tudi v ekološki pridelavi. Kalijevega klorida ne uporabljajte. Zelo pomembno je še nekaj. Po daljšem obdobju suhega vremena, sončne pripeke in podobno je potrebno uporabiti bakrene pripravke,

najbolje bakrena listna gnojila, PRED napovedjo padavin, posebej neviht.

Bolhači so reden pojav na vseh kapusnicah. Vendar so najmanjša težava ravno pri pridelavi ohrovta. Pomagajo vedno vlažna organska zastirka okoli rastlin, pepel, v ekološki pridelavi tudi mešani posevki s solato, kamilicami, užitim ali navadnim tolščakom in špinačo. Pogosto sejemo tako imenovane past rastline – bela gorjušica je ena izmed njih. Tam se bodo raje zadrževali in naredili manj škode na gojenih kapusnicah.

Tudi za gosenice metuljev, ki objedajo liste, ohrovti niso zanimivi. Biotično varstvo je iskanje in uničevanje jajčec, ki jih najdemo na spodnji strani listov. Čeprav se sliši zamudno, pa to

sploh ni, saj so jajčeca živo ru- mena in jih zjutraj dokaj lahko najdemo. Obstajajo zelo dobri, tudi ekološki pripravki, ki gosenice v mlajših stadijih res dobro zatirajo, delujejo tudi na kapusovega molja. Aktivna snov je bakterija *Bacillus thuringensis*, v prodaji je več sevov pod različnimi trgovskimi imeni.

Se pa žal v zadnjih letih vedno bolj pogosto pojavlja kapusov ščitkar, majhen bel metulček. Ta je pravzaprav največji sovražnik ohrovta, saj se jih ne izogiba tako kakor ostali škodljivci. Redno pregledujte spodnje liste oziroma spodnje strani listov, ki so pri zemlji. Ko opazite majhne bele kroge, kot nekakšen ostanek kapljic vodovodne vode, je potrebno ukrepanje. A je tretiranje potrebno

pogosto kar velikokrat ponavljati. Med kemičnimi pripravki so učinkovitejši registrirani sistemski insekticidi, med katerimi je aktivna snov spirote-tramat najučinkovitejša, a ima počasno delovanje. Zato je potrebno nasade redno pregledovati in ukrepati na začetku napada. Potrebna je uporaba velike količine vode, vsaj 500 l/ha, močan pritisk šob in uporaba šob, ki omogočajo nanos brozge na spodnjo stran listov. Priporočljivo je tudi dodajanje močil, posebej olje citrusov je toplo priporočeno.

In ne pozabimo

Pogosto velja razmišljanje, da je potrebno brstičnemu ohrovtu odščitniti, odrezati vrh v jeseni. To storimo samo, če želimo

naenkrat ves pridelek. V tem primeru odrežemo vrh takrat, ko so spodnji brsti že lepo oblikovani. Če bomo to naredili, ko je še toplo (nad 20 °C), potem se ne bodo oblikovali trdni, lepo okrogli brsti. Razcveteli se bodo v mini rozete. Glavnati ohrovt, predvsem pozne sorte, lahko tudi kisamo. Še pogosteje pa ga do 10 % dodamo kislemu zelju in s tem zelo izboljšamo njegov okus. Pri zgodnji poletni pridelavi po rezanju grede ne pospravimo, saj pogosto na kocenu poženejo manjše glave, ki jih pri neposredni prodaji lahko prodamo kupcu.

Setev strniščnih dozevkov

Setev strniščnih dozevkov je naravi prijazen in učinkovit način izboljšanja rodovitnosti tal. Omogoča celoletno pokritost tal in je s strokovnega stališča zelo priporočljiv ukrep.

Timotej Horvat, KGZS – Zavod Maribor
timotej.horvat@kmetijski-zavod.si

Glede na letošnje vremenske razmere, ko še imamo dovolj vlage v zemlji, lahko priporočamo čimprejšnjo setev dozevkov. Strniščne dozevke sejemo po spravi žit, zgodnjega krompirja in vmesnih posevkov. Setev strniščnih dozevkov ima v njivskem kolobarju več prednosti: izboljšamo kolobar, v poletnem času se izognemo propadanju strukture tal zaradi vročine in poletnih neviht, pridelamo dodatno krmo za živino in preprečujemo razmnoževanje bolezni ter škodljivcev. S setvijo dozevkov zmanjšamo zapletenost, izboljšamo zračnost tal ter bilanco humusa, zmanjšamo negativne vplive dežja, sonca in vetra na strukturo tal, preprečujemo izpiranje hranil (dušika) v podtalnico, izboljšamo krmno bilanco na kmetiji,

čebelam zagotavljamo bogato pašo v jesenskem času, z biofumigacijo negativno vplivamo na nekatere talne škodljivce. Z mešanicami več dozevkov pripomoremo k večji biodiverziteti. Strniščni dozevki so pomembni, ker polepšajo tudi izgled krajine. Setev strniščnih posevkov lahko opravimo brez oranja, samo s plitvo površinsko obdelavo tal. Strniščne dozevke sejemo za prehrano ljudi, za krmo živali in za zeleni podor. Pomen setve strniščnih dozevkov je še večji na površinah, na katerih ne zaoravamo hlevskega gnoja.

Kaj sejemo

Za človeško prehrano sejemo ajdo, proso, strniščno repo ali rdečo peso, za prehrano živali najpogosteje sejemo mnogocve-

tno ljulko, inkarnatko, grašljinko, črno deteljo, krmno ogrščico, lucerno in deteljno-travno mešanico, za zeleni podor pa oljno redkev, belo gorjušico, sončnice, facelijo in mešanice rastlin. Strniščni posevki so lahko prezimni ali neprezimni.

Po spravi žit tla čim prej pripravimo za setev. Če slamo uporabljamo za živino, jo čim

prej zbaliramo in odpeljemo z njive. Na strnišče lahko v nočnem času ali neposredno pred padavinami navozimo gnojevko (do 25 m³) in jo takoj zadelamo v tla, da preprečimo izgube amonijske oblike dušika. Če slame ne odvažamo, jo čim prej plitvo zadelamo v tla. Za normalno razkrajanje slama potrebuje dovolj dušika, ki ga lahko dodamo z gnojevko ali manjšimi odmerki mineralnega gnojila z dušikom (do 40 kg N/ha),

saj je za razkroj slame potrebno zmanjšati razmerje med ogljikom in dušikom (C : N razmerje). To razmerje je v slami zaradi velikega deleža celuloze preširoko za normalen razkroj slame.

In kaj po žetvi?

Po žetvi se priporoča plitvejša obdelava tal (15–18 cm) in setvena priprava do drobno grudčaste strukture. Če nam tehnologija dopušča, lahko izvede-

mo tudi direktno setev. V literaturi pogosto najdemo priporočila, da pred setvijo dodamo do 60 kg fosforja ter do 100 kg kalija, vendar velja priporočilo, da gnojimo glede na rezultate analize tal. Dodajanje dušikovih gnojil se poskušamo izogniti, kajti dozevki so ga sposobni črpati iz globljih plasti tal in tako preprečiti njegovo izpiranje. To posebej velja za strniščno setev posevkov ajde in prosa, ki lahko zaradi gnojenja z dušikom poležejo. V praksi pogosto tako sploh ni potrebno dodajati hranil za normalno rast dozevkov.

Setev se večinoma izvede z žitnimi sejalicami ali trosilci mineralnih gnojil, lahko pa tudi ročno. Po setvi lahko izvedemo tudi valjanje, da omogočimo enakomernejši in hitrejši vznik. Če vam je propadel glavni posevek (npr. buče) in je bil škropljen s talnimi herbicidi, vam svetujemo, da nas pokličete za podrobna navodila, kako izvesti setev dozevkov v takem primeru.

Prezimni strniščni posevki, namenjeni za prehrano živali

Posevek	Čas setve	Setvena norma (ha)	Posebnosti
Mnogocvetna ljulka	Avgust do sredine septembra	40–50 kg	Rabi veliko vode.
Inkarnatka	Julij–avgust	25–30 kg	V jesenskem času pepelasta plesen.
Grašljinka	Julij–avgust	60 kg	Daje veliko mase.
Črna detelja	Julij–avgust	30–35 kg	Največje pridelke daje v srednje težkih in težkih tleh
Lucerna	Avgust	30–35 kg	Primerna za lažje tipe tal, ne prenaša kislis tal.
Krmni ohrovt	Junij–julij	4–5 kg	Prenaša nizke temperature, za zeleno krmo pozno v jeseni, možnost biofumigacije.
Trpežna ljulka	Avgust do sredine septembra	30–40 kg	Večletna, zahtevna za pridelavo.
Pasja trava	Avgust do sredine septembra	20–22 kg	Primerna za lahka tla, zahteva pravočasno košnjo
Krmna ogrščica	Julij–september	10–15 kg	Primerna za zgodnjo spomladansko krmo, možnost biofumigacije.
Bela detelja	Julij–avgust	5–8 kg	Dobro prenaša gaženje, v mešanici s travami, izpodriva trave, primerna za vlažna območja.

Neprezimni strniščni posevki, namenjeni za prehrano ljudi, živali in podor

Posevek	Čas setve	Setvena norma	posebnosti
Ajda	Od sredine maja do sredine julija	70–80 kg	Hitro prekrije tla, razplevelja njive enoletnih plevelov.
Proso	Od sredine maja do sredine julija	30–40 kg	Za izrazito sušna in topla rastišča.
Strniščna repa	Julij	3–5 kg	Potrebna pozornost zaradi bolhača.
Sudanska trava	Junij–julij	20–30 kg	Za izrazito sušna in topla rastišča.
Perzijska detelja	Julij	18–20 kg	V mešanici z mnogocvetno ljulko.
Aleksandrijska detelja	Od maja do sredine avgusta	25–30 kg	V mešanici z mnogocvetno ljulko.
Facelija	Od junija do sredine avgusta	10–15 kg	Hitra rast, za čebeljo pašo, možnost biofumigacije.
Oljna redkev	Od julija do sredine avgusta	25–30 kg	Hitra rast, za čebeljo pašo, možnost biofumigacije.
Bela gorjušica	Od julija do sredine avgusta	20–25 kg	Hitra rast, za čebeljo pašo, možnost biofumigacije.
Meliorativna redkev	Od julija do sredine avgusta	8 kg	Hitra rast, globinsko rahlja tla, rastline ob mrazu zmrznejo.

Izgube telet v Sloveniji

Vzreja zdravih in vitalnih telet ter telic je investicija v prihodnost, zato moramo biti pri načinu vzreje mlade živine še posebej pozorni.

Stane Glač, KGZS
stane.glac@kgzs.si

Za teleta in mlado živino je pomembno, da jim zagotovimo čisto okolje, suho ležišče, primerno klimo in zračenje, dovolj svetlobe ter starosti in razvoju primerno kakovostno krmo. Povprečni strošek vzreje telet znaša okrog 1.500 evrov. Pomembno je, da med samo vzrejo telic ne delamo napak, ki bi zmanjšale proizvodno sposobnost bodoče molznice, še posebej ne napak pri izbiri sistema oz. tehnologije vzreje.

krmo), krmijo premajhne količine pogosto napačnih koncentratov, nepravilno uporabljajo mlečne nadomestke, zaradi preobilice dela namenijo premalo časa in vložka za vzrejo telet itd. Pri rejcih imajo prednost molznice, vendar je pravilno vzrejen podmladek osnova za odbiro krav molznic.

V Sloveniji je v zadnjih letih okrog 160.000 krav. Ob upoštevanju idealne dobe med telitvama 365 dni bi moralo biti gle-

dni (KIS), lani je bila 422 dni (Sadar, 2019). Letno imamo kar 20.000 manj rojenih telet zaradi predolge dobe med telitvama in okrog 18.000 telet, ki poginejo do starosti 6 mesecev, skupaj skoraj 40.000 telet.

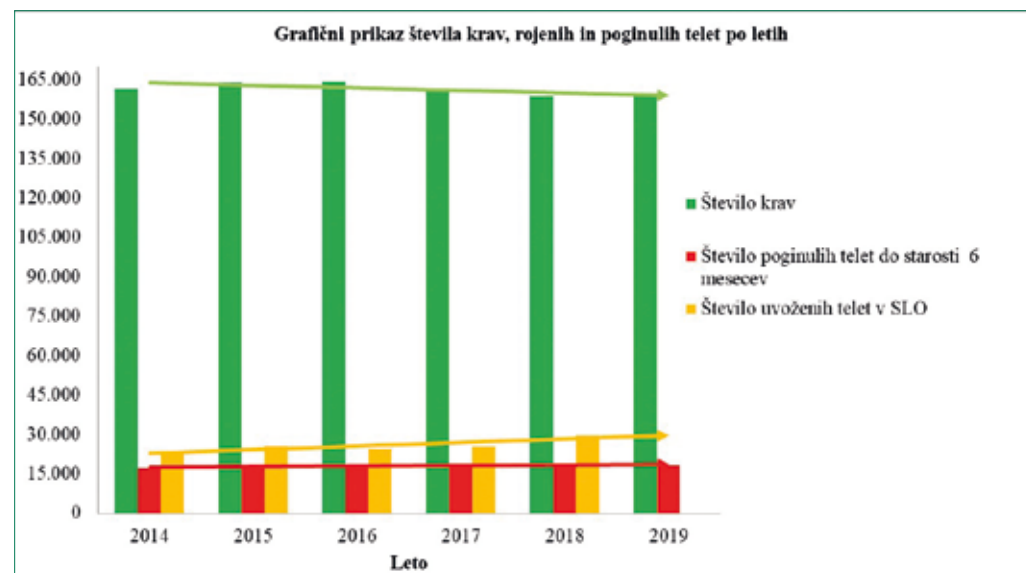
Napačna tehnologija

Poleg »izgub« telet zaradi slabih parametrov plodnosti izgubimo v Sloveniji ogromno rojenih telet na račun napačne oz. pomanjkljive tehnologije vzreje telet. Ortiz-Pelaez in sod. (2008) navajajo, da je podatek o smrtnosti telet, še posebej telet do šestega meseca starosti, eden najpomembnejših pokazateljev zdravstvenega statusa kmetij in blaginje živali. Raziskave v razvitih govedorejskih deželah so pokazale, da naj bi se smrtnost telet do šestega meseca starosti gibala med 2 in 10 %. V Sloveniji je bila v preteklosti že narejena raziskava o smrtnosti telet v obdobju 2005–2012, v kateri je bilo ugotovljeno, da je bila smrtnost telet do šestega meseca starosti 10,38 % (Rudolf, 2016). Že takrat je bil opazen trend povečevanja deleža poginulih telet po letih, kar je posledica predvsem večanja števila živali na kmetijskih gospodarstvih in selekcije, s katero iz leta v leto prihajajo nove generacije visoko produktivnih živali, usmerjene v prirejo mleka ali mesa, ki so vedno bolj zahtevne za oskrbo. V preglednici 2 so prikazani pogini telet v Sloveniji v zadnjih petih letih. Smrtnost telet do šestih mesecev starosti je 11 do 12 % in kaže rahel trend povečevanja smrtnosti ter vedno več presega skrajno mejo 10 % poginulih telet do starosti šestega meseca, ki jo navaja Ortiz-Pelaez. Rejci bi morali stremeti k čim manjši smrtnosti telet v njihovih čredah, ki naj ne bi znašala

Preglednica 2: Prikaz števila rojenih in poginulih telet v Sloveniji med letoma 2014 in 2019

Leto	Število rojenih telet v SLO*	Število poginulih telet v starosti do 7 dni**	Število poginulih telet v starosti od 8 do 90 dni**	Število poginulih telet v starosti od 91 do 180 dni**	Skupaj	Odstotek poginulih telet do 6 mesecev starosti
2014	159.013,00	10.912	4.896	1.257	17.065	10,73%
2015	162.382,00	11.418	5.288	1.271	17.977	11,07%
2016	165.723,00	11.608	5.150	1.477	18.235	11,00%
2017	165.415,00	11.767	5.420	1.322	18.509	11,19%
2018	161.500,00	12.002	5.570	1.458	19.030	11,78%
2019	/	11.554	5.316	1.276	18.146	/

Vir: *SURS, **UVHVVR

Slika 1. Število krav, uvoženih telet in poginulih telet do šest mesecev po letih

Preglednica 1. Prikaz staleža krav in ocene števila izgubljenih telet zaradi predolge dobe med telitvama (DMT)

Leto	Število krav*	Ocena števila izgubljenih telet zaradi predolge DMT**
2014	161.699	21.175
2015	163.945	21.469
2016	164.313	21.517
2017	161.097	21.096
2018	158.863	20.803
2019	158.655	20.776

Vir: * CPZ Govedo, KIS, ** izračun ob upoštevanju DMT

V Sloveniji rejci običajno namenijo premalo pozornosti vzreji telet, krma za teleta in mlado živino, je pogosto slabe kakovosti (mlada živina ne predstavlja "kante za slabo

de na število krav delež rojenih dvojčkov ali trojčkov in število zgodnjih izločitev krav po prvi telitvi v Sloveniji letno rojenih okrog 180.000 telet. Doba med telitvama je v Sloveniji okoli 420

Rejci, ki se soočajo s prevelikimi izgubami telet v svojih čredah, ker nimajo dovolj izkušenj oz. znanja, se lahko vedno obrnejo na najbližjo izpostavo kmetijske svetovalne službe, kjer bodo skupaj s svetovalcem in specialisti za govedorejo, ki delujejo v okviru javne službe kmetijskega svetovanja, našli možnosti za izboljšanje obstoječih, očitno neustreznih praks vzreje telet.

več kot 5 do 7 %, kar se z ustrezno tehnologijo reje in oskrbo živali da doseči.

Iz podatkov v preglednici 2 in s slike 1 je razvidno, da se število poginulih telet povečuje, ob hkratnem zmanjševanju števila krav. Najbolj kritično obdobje v reji telet je telitev in prvih sedem dni po telitvi, to je čas, v katerem pogine največ telet, zato je v tem obdobju ključna ustrezna oskrba telet. Tudi število telet, ki pogine do starosti treh mesecev, ni zanemarljivo. Teleta v tej skupini poginejo predvsem zaradi napak v oskrbi in tehnologiji reje. Z izboljšanim načinom vzreje

bi lahko prav v tej skupini znatno zmanjšali število poginulih živali.

Uvoz bi bil lahko manjši

V Slovenijo letno uvozimo od 25.000 do 30.000 goved, predvsem telet. Glede na predstavljene podatke bi lahko uvoz telet več kot prepolovili, če bi v rejah krav zmanjšali dobo med telitvama na ekonomsko sprejemljivo mejo 390 dni in smrtnost telet do starosti šestega meseca pod 7 %, kar se z ustrezno oskrbo in tehnologijo reje zlahka lahko doseže. Ob obstoječem številu

krav bi vzredili dodatnih 18.000 telet iz slovenskih rej.

V Sloveniji je že dalj časa znano, da se število krav počasi, a vztrajno zmanjšuje in število poginulih telet povečuje, posledično pa primanjkuje vedno več telet na trgu, zato jih je potrebno iz leta v leto več uvoziti. To vidimo tudi iz slike 1.

Podatki, prikazani v prispevku, še kako pritrjujejo dejstvu, da se v Sloveniji posveča premalo pozornosti vzreji telet, zato bomo v naslednji številki Zelene dežele predstavili prispevek o vzreji telet od telitve dalje.

Celoten članek je na spletni strani www.kgzs.si/zivnorejca

Nova znanja za uspešno trženje

Namen usposabljanj za predelavo in trženje kmetijskih proizvodov je pridobiti nova, sodobna znanja, usklajena z novo zakonodajo in s primeri uveljavljenih dobrih praks v Sloveniji. KGZS bo izvajala javno naročilo »Usposabljanje za namen predelave in trženje kmetijskih proizvodov iz Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2014–2020, za leto 2019«, ki je namenjeno vsem, ki se nameravajo lotiti dejavnosti predelave kmetijskih proizvodov ali to dejavnost že opravljajo na kmetiji, delovni organizaciji ali v obliki s. p. Pri izvajanju tega javnega naročila bodo sodelovali tudi kmetijsko-gozdarski zavodi, in sicer: KGZS-Zavod CE, KGZS-Zavod KR, KGZS-Zavod MB in KGZS-Zavod PT. Na usposabljanjih bomo seznanili udeležence z informacijami, novimi znanji in predstavitvijo uspešnih, dobrih praks, ki so v Sloveniji na tem področju že uveljavljene.

Udeleženci usposabljanj

Usposabljanje je za upravičence brezplačno in je namenjeno naslednjim povabljenim:

- fizične osebe, ki se ukvarjajo s kmetijsko dejavnostjo in so vpisane v register kmetijskih gospodarstev kot nosilec, namestnik ali član kmetije
- zaposleni pri pravni ali fizični osebi, ki je registrirana za predelavo in/ali trženje kmetijskih proizvodov (potrebno prinesiti

IZJAVO zaposlenosti).

Število udeležencev je na vseh lokacijah, glede na priporočila NIJZ, omejeno na 50. Zagotovljena je zadostna medsebojna razdalja in dvoranah, kjer bo potekalo usposabljanje. Za dodatne informacije lahko pokličete svetovalko za dopolnilne dejavnosti na vašem kmetijsko-gozdarskem zavodu ali na sedež KGZS, Gospodinjstva 6, Ljubljana: Jožica Vodopivec Rozman (01 51 36 642)

Termini v jesenskem času (oktober 2020)

Termini in lokacije usposabljanj so za celo Slovenijo naslednje:

- 12. in 13. okt. 2020** v dvorani Kolpern, Fužinska cesta 2, Jesenice
- 19. in 20. okt. 2020** v dvorani Kmetijke zadruge Petrovče, Petrovče 1
- 26. in 27. okt. 2020** v dvorani VTKPC centra v Pesnici, Pesnica pri Mariboru 41.

Namen usposabljanj je pridobiti nova, sodobna znanja z navedeno zakonodajo in primeri uveljavljenih dobrih praks v Sloveniji. Usposabljanje bo trajalo dva dni po osem šolskih ur. Na usposabljanjih udeleženci prejmejo tudi gradivo. Prosimo, da se odločite za enega izmed terminov in med potekom usposabljanj ne spreminjate lokacije in termina.

Program usposabljanja

Program usposabljanja je sestavljen iz dveh tematskih sklopov, vsak po osem šolskih ur. Tematika

prvega sklopa bo predstavljena prvi dan:

- Varnost živil (dejavniki tveganja, kontrolne točke v procesu predelave posameznih živil, smernice za dobro higiensko prakso in higienske zahteve, materiali, primeri za stik z živilom, upravljanje z varnostjo – kako se pripraviti na inšpekcijski nadzor živilskega obrata).
- Kakovost živil (zakonodajne osnove, minimalna kakovost, sheme kakovosti, dvojna kakovost).
- Označevanje živil (zakonodajne osnove, alergeni, poreklo, hranilna vrednost, navedba neto količine, prehranske in zdravstvene trditve, razumevanje označb živil v praksi, datum minimalne trajnosti, predstavitev živil, ki so izvzeta iz zahteve po obvezni označbi hranilne vrednosti).

Drugi sklop bo predstavljen v drugem dnevu in vsebuje naslednje vsebine:

- Prehranske teme (trendi povpraševanja po hrani, izboljšanje sestave živil, zaveze odgovornosti).
- Razvoj novih proizvodov (osnovne definicije, faze razvoja novega proizvoda, inovativnost in dizajn v živilstvu, možnosti razvoja novih proizvodov). V okviru te teme bo predstavljen tudi primer dobre prakse ekološke kmetije Zeliščni vrt Majnika, <http://majnika.si>, na kateri na biološko dinamičen način kmetuje mlada prevzemnica Katja Temnik.

- Trženje (možnosti trženja kmetijskih proizvodov preko javnih naročil, možnosti za trženje preko spleta in socialnih omrežij, odločanje o tržnih poteh, prednosti kratkih dobavnih verig tako z vidika potrošnikov kot z vidika blazjenja podnebnih sprememb, predstavitev portala s katalogom živil za javno naročanje). V okviru te teme bo predstavljen tudi odličen primer dobre prakse kmetije Sinkovič, www.kmetijasinkovic.si, iz občine Kozje, na kateri je mlada prevzemnica Katja Sinkovič. Predstavljena bo tudi kmetija Baron, <https://www.pribaronu.si/>, ki je ekološka turistična kmetija z raznovrstno ponudbo in zanimivimi tržnimi prijemi.

Potrdila:

Vsi upravičenci usposabljanj prejmejo potrdila.

Prijave

Prijave bomo sprejemali na sedežu KGZS in vseh osmih kmetijsko-gozdarskih zavodih pri svetovalkah za dopolnilne dejavnosti. Prijave bomo sprejemali do 5. oktobra 2020 oz. do zapolnitve mest. Prijava je možna tudi prek spleta, in sicer na spletni strani www.kgzs.si/prijava-trzenje. Veselimo se vaše prijave in vam svetujemo, da si čim prej rezervirate svoj prostor na usposabljanju.

Jožica Vodopivec Rozman, KGZS

Biodinamična kmetija Černelič z evropsko nagrado

V Dečnem selu pri Brežicah je v dobrih petindvajsetih letih zrastle kmetija Černelič, ki ji je vodilni moto trajnostno kmetovanje.

Marjan Papež, KGZS
marjan.papez@kgzs.si

Kmetija Černelič je na evropskem natečaju Rural Inspiration Award (RIA) prejela največ glasov v kategoriji glas ljudstva (Popular Vote) kot primer dobre prakse. Med prijavljenimi projekti, ki so bili sofinancirani iz evropskih sredstev, sta se med 15 finalistov izmed 77 prijavljenih uvrstila ekološka in biodinamična kmetija Černelič ter Hiša vin Kokol iz občine Duplek (njihova predstavitev je na strani 16). Zmagovalce je razglasil evropski komisar za kmetijstvo in razvoj podeželja Janusz Wojciechowski, ki je ob tej priložnosti izpostavil, da gre za projekte, ki prikazujejo konkre-

tne rezultate na področjih, ki so v samem jedru nove evropske strategije Zeleni dogovor.

Kmetija v desetih vaseh

Poleg gospodarja Zvoneta ob službi na kmetiji dela žena Gabrijela, ki se največ posveča vzgoji sadik ter pripravi pridelkov za trg. Sin Primož opravi večino strojnih opravil, vse bolj se v delo na kmetiji vključuje tudi njegova zaročenka Lara. V delovnih konicah je potrebna še medsosedska pomoč.

Pridelavo zelenjave in sadja ima kmetija na 1, 5 ha, okrog

Na ljubljanski tržnici imajo stranke, ki so včasih tudi dobri znanci ali že celo prijatelji, na voljo pestro paleto sadja in zelenjave z biodinamične kmetije Černelič.

50 glav govedu (krave dojilje s teleti) pa se pase v osmih vaseh. Živali so vsaj osem mesecev izključno na paši, pozimi pa jedo seno brez dodatkov žit. Na kmetiji Černelič na ekološki način kmetujejo že od leta 2003, v letu 2014 pa so pridobili Demeter certifikat, kar pomeni, da svoje pridelke pridelujejo po načelih biodinamike.

Temelj je kolobarjenje

Zvone Černelič pravi, da dober pridelek dosežejo s pravim odnosom do zemlje in narave. Pridelujejo več kot 30 vrst zelenjave, od sadja pridelujejo največ jagod (25–30 arov) ter nekaj malin, robidnic, lubenic in melon. Sadike vzgajajo sami, zdrave in odporne rastline, tako Zvone, se lažje upirajo boleznim

in škodljivcem.

Temelj kmetovanja je kolobarjenje, ne gnojijo z gnojem, temveč izključno s kompostom iz le-tega, ki ga obogatijo z biodinamičnimi preparati, kar je osnova za zdravo zemljo in zdrave rastline. Vse s ciljem po-

»Evropsko priznanje za naravi prijazno kmetovanje je zame kot Prešernova nagrada za življenjsko delo.« (Foto: Mateja Jordovič Potočnik)

večevanja deleža organske snovi v tleh, s čimer prispevajo k večjemu ponoru ogljikovega dioksida, s tem pa tudi k zmanjšanju vpliva na podnebne spremembe.

Kmetija ima organizirano prodajo na domu v sezoni ob torkih in petkih zvečer, na ljubljanski tržnici na Pogačarjevem trgu so prisotni ob sredah in sobotah, nekaj pa prodajo tudi v šole ...

Širjenje znanja tudi na druge

Kmetujejo po biodinamičnih načelih. Utemeljitelj le-teh je bil Rudolf Steiner, ki je že leta 1924 organiziral poljedelski tečaj za velike kmetovalce v Nemčiji, na katerem je opozoril na resne posledice industrializacije v kmetijstvu.

Zvone Černelič svoje znanje in pridobljene izkušnje z vese-

ljem deli z drugimi. Je namreč predsednik Društva za biološko-dinamično gospodarjenje Ajda Posavje, ki je bilo ustanovljeno pred devetimi leti.

»Člani prihajajo iz Posavja, pa tudi od drugod, okrog sto nas je. Člani so tako kmetje kot vrtničarji. Vsako leto imamo več kot petdeset srečanj. V zimskem času organiziramo okrog 15 predavanj (na enem predavanju je bilo celo 220 udeležencev), poleti imamo praktične delavnice in ekskurzije, letos seveda v prirejenem načinu in obsegu. Dejaven sem še v Združenju ekoloških kmetov Dolenjske, Bele krajine in Posavja, kjer v Brežicah že devet let organiziramo v jeseni ekološko tržnico s predavanji. Na kmetijo sprejemamo ekskurzije in predavam po Sloveniji.

Moje vodilo je izobraževanje kmetov in potrošnikov v ekološko smer. Cilj je izboljšava pridelave hrane za še boljšo kakovost in čim več kmetov vključiti v pridelavo hrane brez kemičnih sredstev.«

Več o kmetiji na spletni strani <https://biodinamicnakmetija-cernelic.si/> in Facebook profilu <https://www.facebook.com/biodinamicnakmetijacernelic/>.

Natečaj Rural Inspiration Awards

Namen natečaja je dvigniti prepoznavnost politike razvoja podeželja in prispevka Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) k biogospodarstvu in boju proti podnebnim spremembam ter spodbuditi izmenjavo znanja in povezovanje.

MACFRUIT

Digital

Svet sadja in zelenjave na vašem računalniku

8. - 10. september 2020

www.macfrutdigital.com

Od 8. do 10. septembra 2020 bo potekal digitalni sejem sadja in zelenjave, tridnevni dogodek za strokovnjake s tega področja z B2B sestanki in kupci z vsega sveta.

Macfrut Digital bo sestavljen iz dveh delov: **sejma** in **foruma**.

Vsi obiskovalci, tako iz Italije kot iz drugih držav, bodo na tem tridnevnem virtualnem dogodku lahko **brezplačno dostopali** in sodelovali preko elektronske naprave (osebnega računalnika, tabličnega računalnika ali pametnega telefona).

Po prijavi si bodo obiskovalci lahko ogledali interaktivni zemljevid, razdeljen na področja izdelkov, in **raziskali virtualna »razstavnata mesta«** ter organizirali **B2B sestanke v živo**. Macfrut Digital bo gostil tudi **tehnične forume**: konference v živo o novostih in zadnjih inovacijskih trendih.

ICE – Agencija Ljubljana (ITA) vabi slovenska podjetja, ki bi želela sodelovati na tem spletnem dogodku, da se registrirajo na povezavi www.macfrutdigital.com. Za več informacij se obrnite na ITA pisarno v Ljubljani: e-mail lubiana@ice.it, tel. 01.4224370.

Ministry of Foreign Affairs
and International Cooperation

ITALIAN TRADE AGENCY

NASVETI ZA POLJE, VRT IN ČEBELE

Nova pedagogika, medicina in kmetijstvo

Obisk rojstnega kraja začetnika biodinamičnega kmetovanja dr. Rudolfa Steinerja Dr. Rudolf Steiner je bil res zelo poseben človek. V zadnjih dvajsetih letih svojega življenja je z zelo posebnimi sposobnostmi, ki jih je razvil z delom na sebi, postavil temelje antropozofije ali duhovne znanosti. Znanost pomeni ljudem dosegljiv pristop do novih spoznanj, duhovna znanost pa je znanost o nevidnem ali kaj življenje je. V vsej živi naravi prisotno. Življenja običajna znanost še ne zna meriti. Življenje je vse, kar vodi in omogoča razvoj rastline v reproduktivno seme, razvoj živali do smrti in razvoj človeka v zrelo, duševno in duhovno osebnost. Spoznanja duhovne znanosti je dr. Steiner vtikal v **ново pedagogiko**, ki človeka oblikuje celostno v razmišljajoče, čuteče in dejavno bitje, v **ново medicino**, ki bolezni preprečuje ali preoblikuje v novo zdravje in **ново kmetijstvo**. Metoda biološkodinamičnega kmetovanja omogoča trajno plodnost zemlje, zdravje rastlin, živali in človeka ter proizvaja živila kakovosti Demeter.

Z romanja smo se vrnil polni spoznanj o skrivnosti kmetovanja in najprestižnejše biodinamične kmetijske prakse. Seveda je skupina 49 potnikov med drugim obiskala mesto Dornach in slovenske čebelarje. Nekaj ur smo stali pred obličjem prve zgradbe na svetu, zgrajene v celoti iz železobetona pred skoraj sto leti, opaž je bil smrekov, beton pa ročno vibriran za trdnost. Ob pogledu na Goetheanum nam je zastal dih, če bi poslušali Fausta, bi razbijalo srce. Ta je svetovni sedež biodinamikov, antropozofskih zdravnikov, waldorfskih pedagogov in euritmistov – predstavnikov lepih umetnosti.

Na obisku pri rojakih v bližini Bodenskega jezera (Zlatko in Branka Partlič) smo se prepričali (in motivirali) v Demeter in Siebenstern čebelarjenje, ki bosta morala prevzeti klasično metodo, da bo človeštvo lahko obstalo.

V blaženem spokojju smo se vrnil domov z željo, da svoja znanja in videnja delimo.

Maja Klemen Cokan, KGZS – Zavod Celje, foto: Borut Jagodic

BODITE PRAVOČASNI!

NOVI MODEL

TC CH

CX CR

PREDNAROČILA ZA SEZONO 2021

ITRO, d.o.o., PE Štore • Železarska c. 3, 3220 Štore
Tel. (03) 780 57 12 (14, 15) • www.newholland.si

125 LET

NEW HOLLAND AGRICULTURE

NAGRADNA UGANKA

Začetnice besed dajo geslo. Geslo pošljite do 8. septembra na naslov Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, uredništvo Zelene dežele, Gospodinjska 6, 1000 Ljubljana, s pripisom NAGRADNA UGANKA.

Odgovor lahko pošljete tudi po elektronski pošti na naslov zelena.dezela@kgzs.si s svojim imenom in naslovom.

Osamljen, vase zaprt človek							
Samec pri kokoših							
Epska pesnitev rimskega pesnika Vergila							
Velik glasbeni inštrument iz družine basovskih trobil z ventili							
Spopad, borba							
Staro ime za Turka, po sultanu iz 13. stoletja							
Plast odmrlih delov barjanskih rastlin							
Izumitelj bencinskega motorja (Nikolaus August)							
Pripomoček za igranje tenisa							
Druga oblika imena Janja							

Izmed pravih odgovorov bomo izžrebali pet nagrajencev, ki bodo prejeli praktične nagrade. Geslo prejšnje uganke je ZBORNICA SVETUJE.

Izmed prispelih odgovorov smo izžrebali pet nagrajencev: Ivan Kocbek, Gornja Radgona; Marija Cesar, Ljubljana; Martina Lebar, Moravče; Milena Maher, Jakobski dol, Kristjan Pirec, Kostanjevica na Krasu. Čestitamo!

KMETIJSTVO V ŠTEVILKAH

Poletje, čas kislih kumaric

V času poletnega zatišja, ko govorimo o času kislih kumaric, so na Statističnem uradu RS pripravili pregled pridelave in predelave te zelenjave v Sloveniji v letu 2019.

Kumare za vlaganje, namenjene tržni pridelavi, je v 2019 pridelovalo 228 kmetijskih gospodarstev v Sloveniji na skoraj 11 ha. 77 odstotkov te površine je bilo na prostem, 23 odstotkov pa v zaščitenih prostorih.

Pridelovalci kumar za vlaganje v Sloveniji so v letu 2019 pridelali 849 ton te zelenjadnice; to je bilo skoraj 43 odstotkov manj kot v letu 2005, ko so jih pridelali 1.485 ton (to je bilo največ po letu 2001). Skoraj 74 odstotkov kumaric za vlaganje, pridelanih v letu 2019, so porabili sami (lastna poraba), nekaj več kot 26 odstotkov pa so jih prodali (tržna pridelava).

Kumaric za vlaganje iz lastne pridelave se proda na tržnicah čedalje manj, njihova cena pa narašča. V letih od 2003 do 2019 je bila največja količina kumaric za vlaganje iz lastne pridelave prodana na tržnicah v letu 2008, in sicer skoraj 40 ton. Najvišjo povprečno ceno za kilogram so v prej omenjenem obdobju dosegli v letu 2019 (2,86 evra), najnižjo pa v letu 2004 (1,29 evra).

Slovenija veliko več kumaric uvozi kot izvozi. V letu 2019 jih je uvozila 563 ton, izvozila pa 8 ton. Uvoz je precej večji od izvoza tudi pri vložnih kumarah in kumaricah; v letu 2019 je bil uvoz 42-krat večji od izvoza. Uvozili smo jih največ iz Nemčije (1.241 ton), izvozili največ v Hrvaško (40 ton).

(Vir: SURS)

KATALOG ŽIVIL
za javno naročanje

NAGRADNA KRIŽANKA

Geslo križanke pošljite do 18. septembra na naslov Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, uredništvo Zelene dežele, Gospodinjska 6, 1000 Ljubljana, s pripisom NAGRADNA KRIŽANKA. Odgovor lahko pošljete tudi po elektronski pošti na naslov zelena.dezela@kgzs.si, seveda s pripisom NAGRADNA KRIŽANKA in vašimi podatki.

Med pravih odgovori bomo izžrebali pet nagrajencev, ki bodo prejeli praktične nagrade.

Med prispelimi odgovori (pravilna rešitev je bila BLIŽA SE POLETJE) bodo nagrado prejeli: Darja Deželak, Sevnica; Malči Jurjovec, Ljubno ob Savinji; Marijan Koren, Kobarid; Darja Šterk, Ljubljana; in Breda Žibert, Dobrova. Čestitamo!

V KRALJESTVU UGANK

AVTOR: GREGA RIHTAR
PREPOST AZIJSKI COLN IZ ENEGA DEBLA
KROKODIL S ŠIROKIM GOBCEM
ANTIČNA SALJIVA IGRA
GIBLJIVA PLOŠČA NA SPREDNJEM ROBU KRILA PRI LETALU
DEPARTMA V SEVERNI FRANCJI

VISOKO-TRAVNAT SVET V JUŽNI AMERIKI
ANTIČNO INDO-EVROPSKO LJUDSTVO
AMERIŠKA PEVKA KANTRIJA (MARGARET LEANN)
OLGA GRACELJ
BREZREPA DVOŽIVKA

DRAGAN NIKOLIČ AMERIŠKA VESOLJSKA AGENCIJA

DELNA ALI POPOLNA OMEJITEV UŽIVANJA MESA

IZPUŠČAJ
MAKEDONSKO KOLO
PLUG (STAR.)
VOJAŠKI PAS

KEMIJSKI ELEMENT (K)
CIRIL SMRKOLJ
TROPŠKA OVJALKA

ODBORNIK PRI ETOLCIH REKA NA ŠVEDSKEM

ANTON INGOLIČ
HOL. SLIKAR (PIETER VAN) BOGDAN NORČIČ

REKA NA JUGU ŠKOTSKE
ROMAN KONČAR

PODOČNIK PRI ŽIVALIH
KLEMEN RAMOVŠ

PRIPRAVA ZA ZAPIRANJE VRAT, KI SE NAVADNO V VODORAVNI SMERI POTISNE V KAJ
GRŠKI BOG VOJNE
MOZGOVNA TEKOČINA V MOZGAN-SKIH PREKATIH
IVO JAN
TRENING
AMERIŠKA PISATELJICA NIN
RUSKO MESTO OB VZHODNEM URALU
AKTINIJI

ZALIVKA
PRISTAŠ ARIANIZMA
GOLMAN
KĐOR PEČE KRUH

Evropsko priznanje RIA 2020 kot dodatna spodbuda

V Ciglencah, v občini Duplek dobrih deset kilometrov jugovzhodno od Maribora, je Hiša vin Kokol – posestvo z družinsko tradicijo. Vinogradniško-vinarsko dejavnost so nadgradili s predelavo grozdnih pešk, iz katerih dobijo olje, preostanek zmeljejo v moko ali jih prodajajo tudi cele in jih kupci zmeljejo sami.

Marjan Papež, KGZS
marjan.papez@kgzs.si

Na domačiji Kokol se s kmetijstvom ukvarja že tretja generacija. Obdelujejo okoli 10 ha zemlje, od tega je približno tretjina namenjena vinogradništvu, polovica je njiv, kjer pridelujejo krmo za približno 20 prašičev, travnikov je dva hektarja, gozda pa tri.

V vinogradih se vrstijo tradicionalne na Štajerskem rastoče sorte: laški rizling, kerner, sivi pinot, chardonnay, rumeni muškát in sauvignon, od rdečih pa modri pinot, v zadnjih letih sta se pridružila še zweigelt in gamay. Nudijo pestro paleto vin, katerim se je v zadnjih treh letih pridružila še 'linija' novih izdelkov, ki so na našem trgu slabo poznani.

vsebujejo dobre dejave in zdravilne učinke za zdravje.

Začeli smo zbirati informacije, kakšni so postopki predelave pešk. Za nekatere faze v predelavi smo imeli že lastne zamisli in opremo, izziv je bila stiskalnica, kjer smo se povezali z oddelkom za kmetijsko tehniko in energetiko na Kmetijskem inštitutu Slovenije; s sodelavcema dr. Viktorjem Jejčičem in mag. Tomažem Pojetom. V jeseni dobimo stiskalnice in bomo lahko sami stiskali peške, doslej smo morali to opraviti drugje,« pove Emilijan, ki je pred leti prevzel mladi prevzemniki.

Aleksandra, Emilijan in Dea z evropskim priznanjem Rural Inspiration Awards

natančneje so jih k sodelovanju povabili v okviru Mreže za podeželje. V sodelovanju z javno službo kmetijskega svetovanja pri KGZS – Zavodu Maribor so pripravili vlogo. Hiša vin Kokol je bila po oceni komisije med več kot sedemdesetimi prijavljenimi kandidati uvrščena med pet finalistov v kategoriji biogospodarstvo.

»Zanimivo je bilo, da so bili v natečaju prijavljeni po večini

Olje v kozmetiki in prehrani

Zamisel o predelavi grozdnih pešk se jim je porodila, ko so iskali naravno olje za nego otroške kože in naravno prehransko dopolnilo. Začetki segajo v leto 2017, ko so prvič lastne grozdne peške iztisnili v olje. Olje so sprva porabili v večjem delu za lastne potrebe, nekaj pa za promocijo tega izdelka.

Prvič so iz 120 kg pešk izti-

-podnebna plačila (KOPOP) Programa razvoja podeželja 2014–2020. Znotraj tega ukrepa izvajajo več operacij, ki zmanjšujejo neugodne vplive kmetovanja na okolje ter prispevajo k blaženju in prilaganju na podnebne spremembe. Njihovi postopki obdelave vinogradov potekajo na naravi čim bolj prijazen način (mehansko zatiranje plevelov, opustitev uporabe insekticidov, uporaba feromon-skih in lepljivih vab za potrebe spremljanja škodljivih organizmov).

Cilj je lastna oljarna

Konec oktobra načrtujejo izgradnjo lastne oljarne z možnostjo sofinanciranja iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja preko Lokalne akcijske skupine (LAS) Ovtar Slovenske gorice. Projekt je zanimiv tudi za ostale vinogradnike iz lokalnega in regijskega območja, predvsem z dobavo grozdnih pešk. Na ta način se krepi povezovalne in skupno sodelovanje na trgu, hkrati pa bi večja količina ponudbe zadostila vedno večjemu povpraševanju na trgu. Cilj kmetije je povečati svoj pridelek kot tudi razširiti

Paleta štajerskih vin in izdelkov iz grozdnih pešk

Na kmetijo s prodajo vina, grozdnih pešk in olja vabijo lične oznake.

Moka iz grozdnih pešk se lahko dodaja k moki za peko kruha, peciva in piškotov.

Vinogradništvo z dodano vrednostjo stranskih pridelkov

»Za lastno pridelavo olja smo se odločili, ko smo iskali alternativno pomoč pri zdravljenju ožjega družinskega člana. Ugotovili smo, da grozdne peške

Evropa prepoznala dobro idejo

Pomembna spodbuda za nadaljnje delo pa je bilo pred kratkim prejeto evropsko priznanje. Kandidirali so na evropskem natečaju Rural Inspiration Awards (RIA) 2020,

veliki kolektivni projekti, mi pa smo uspeli z malo zgodbo, kar nam je v posebno zadovoljstvo in dobra popotnica za naprej,« pove Aleksandra, ki je bila tudi glavna pobudnica za predelavo pešk.

Nič odpadkov pri predelavi grozdja

Njihov slogan je »natančno nič odpadkov v predelavi grozdja«. Znotraj vinogradništva so razvili novo zgodbo in vzpostavili t. i. krožno gospodarstvo. Grozdje predelajo v vino, vendar se za njih izkoristek trte tu še ne zaključuje. Odpadkom podarijo novo vrednost, saj grozdne peške, ki bi bile sicer odpadke, iztisnejo v olje grozdnih pešk. Kar ostane pri iztisu, dalje uporabijo za predelavo v moko. Grozdne tropine brez pešk pa uporabijo kot gnojilo za vinsko trto.

snili osem litrov hladno stiskane olja, kar je predstavljalo dober uvod v krožno gospodarstvo. V letu 2018 so pridelali približno 500 kg grozdnih pešk, za iztis so jih namenili približno tri četrtine. Odziv potrošnikov je bil zelo dober, saj so prodali celotno zalogo izdelkov. Leta 2019 so pridelali že okrog 1000 kg pešk. Ker je trg zelo dobro sprejel njihove izdelke in je povpraševanje vedno večje, razmišljajo o povečanju predelave.

V vseh pogledih pozorni do okolja

Njihovi vinogradi so vključeni v ukrep kmetijsko-okoljska-

ponudbo v obliki različnih hladno stiskanih olj, za začetek predelava bučnega olja.

Tržne poti

Kmetija Kokol izdelke ponuja pod lastno blagovno znamko Hiša vin Kokol. Za promocijo skrbijo z udeležbo na sejnih, spletno stranjo www.hisavin-kokol.com in prisotnostjo na družabnih omrežjih www.facebook.com/hisavinkokol.naravno/. Za prodajo v specializiranih trgovinah se še ne odločajo, saj menijo, da so izdelki iz pešk še premalo poznani in potrebujejo pri prodaji neposredni stik s kupci, da jim razložijo mnogotero uporabnost le-teh. Vendar bodo morali zaradi vedno večjega povpraševanja izven njihovega okolja o premisliti o novih načinih prodaje. Zaenkrat še usklajujejo pošiljanje izdelkov po dostavni službi.

Degustacijski prostor v stari kleti s svojo domačnostjo vabi k poskusi izvrstnih vin in drugih domačih dobrot.

Na štajersko kmetijo sodi tudi domača reja prašičev. Zadnja leta so to krškopoljci, katerih meso je odlično za predelavo v mesne izdelke.